

CHỈ ĐẠO BIÊN SOẠN

1. *Đồng chí* Nguyễn Trọng Nghĩa, Bí thư Trung ương Đảng, Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương
2. *Đồng chí* Lại Xuân Môn, Ủy viên Trung ương Đảng, Phó Trưởng Ban Thường trực Ban Tuyên giáo Trung ương

BAN BIÊN SOẠN

1. PGS.TS. Lê Hải Bình, Ủy viên dự khuyết Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Phó Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương - **Trưởng ban**
2. GS.TS. Đinh Xuân Dũng, nguyên Ủy viên Hội đồng Lý luận Trung ương; nguyên Phó Chủ tịch chuyên trách Hội đồng lý luận, phê bình văn học, nghệ thuật Trung ương - **Phó Trưởng ban**
3. GS.TS. Nguyễn Như Ý, nguyên Phó Giám đốc - Tổng Biên tập Nhà xuất bản Giáo dục Việt Nam, Tổng Biên tập Tạp chí Dạy và Học ngày nay - **Ủy viên**
4. TS. Đoàn Văn Báu, Vụ trưởng Vụ Lý luận Chính trị, Ban Tuyên giáo Trung ương - **Ủy viên**
5. ThS. Trần Chí Đạt, Giám đốc - Tổng Biên tập Nhà xuất bản Thông tin và Truyền thông, Bộ Thông tin và Truyền thông - **Ủy viên**

LỜI GIỚI THIỆU

Cách đây hơn một thế kỷ, năm 1911, người thanh niên yêu nước Nguyễn Tất Thành đã ra đi tìm con đường mới cho sự nghiệp cứu nước, đấu tranh giành độc lập dân tộc. Mang trong mình khát vọng “*Tự do cho đồng bào tôi, độc lập cho Tổ quốc tôi*”, Người đã đi qua gần 30 quốc gia, 4 châu lục và 3 đại dương, vừa làm nhiều công việc khác nhau vừa miệt mài học tập, tiếp thu kho tàng tri thức đồ sộ của nhân loại, trực tiếp tham gia các phong trào yêu nước và cách mạng ở châu Âu và Người đến với chủ nghĩa Mác - Lênin, tìm thấy ở học thuyết cách mạng và khoa học này con đường cứu nước đúng đắn - con đường cách mạng vô sản. Từ đó, Người kiên trì, sáng tạo, từng bước truyền bá chủ nghĩa Mác - Lênin vào Việt Nam, chuẩn bị mọi điều kiện cần thiết cho cuộc đấu tranh giải phóng dân tộc, giành độc lập cho Tổ quốc. Cùng với các công việc cực kỳ hệ trọng, trong suốt cuộc đời mình, Người tích lũy được một khối lượng tri thức - văn hóa đồ sộ, nghiền ngẫm sâu sắc từ chỉ đạo và tổng kết thực tiễn cách mạng Việt Nam, cách mạng thế giới, Người xây dựng cho mình một hệ thống các quan điểm vô cùng độc đáo và sâu sắc,

mang dấu ấn của riêng Người. Từ những năm 20 của thế kỷ XX đến nay, hệ thống các quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh là ngọn đuốc soi đường cho cách mạng Việt Nam, cho toàn bộ quá trình đấu tranh của nhân dân ta đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác. Và đó chính là “*tài sản tinh thần vô cùng to lớn và quý giá của Đảng và dân tộc ta*”⁽¹⁾.

Nhận thức sâu sắc về giá trị to lớn và bền vững của “*tài sản tinh thần*”, từ nhiều năm qua, Đảng ta đã chỉ đạo và tổ chức việc nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh, đồng thời liên tục, kiên trì việc học tập, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong toàn Đảng, toàn dân và toàn quân. Cho đến nay, kết quả của việc nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh đang tiếp tục được đào sâu hơn, toàn diện hơn, song có thể nêu lên những nội dung cơ bản bao gồm:

- Tư tưởng về giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng con người.
- Tư tưởng về độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, kết hợp sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại.
- Tư tưởng về sức mạnh của nhân dân, của khối đại đoàn kết dân tộc.
- Tư tưởng về quyền làm chủ của nhân dân, xây dựng nhà nước thật sự của dân, do dân, vì dân.

⁽¹⁾ Quan điểm của Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI của Đảng Cộng sản Việt Nam.

- Tư tưởng về quốc phòng toàn dân, xây dựng lực lượng vũ trang nhân dân.
- Tư tưởng về phát triển kinh tế và văn hóa, không ngừng nâng cao đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân.
- Tư tưởng về đạo đức cách mạng, cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư.
- Tư tưởng về chăm lo bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau.
- Tư tưởng về xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, cán bộ, đảng viên vừa là người lãnh đạo, vừa là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân...

Những nội dung cơ bản trên được hình thành, từng bước bổ sung, phát triển và hoàn thiện trong quá trình hoạt động cách mạng của Người, đặc biệt được thể hiện đúc kết trong các trước tác cực kỳ phong phú, đa dạng trong 15 tập *Hồ Chí Minh Toàn tập*. Suy nghĩ, tìm hiểu về các nội dung cơ bản trên, chúng ta thấy rõ một hệ thống quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, không chỉ có ý nghĩa quyết định cho mọi thắng lợi của cách mạng gần 100 năm qua mà còn là ánh sáng mãi mãi soi đường cho sự nghiệp xây dựng, phát triển và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam trong tương lai.

Sự sâu sắc, tính độc đáo và dấu ấn riêng của tư tưởng Hồ Chí Minh là gì?

Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ IX (2001) đã khẳng định: *“Tư tưởng Hồ Chí Minh là kết quả vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại”*⁽¹⁾. Thực tế cho thấy, hoàn toàn không phải Hồ Chí Minh chỉ tiếp nhận ba nguồn gốc để chuyển thành tư tưởng của mình. Một năng lực sàng lọc, chọn lọc, phát triển tinh tế và sâu sắc, sự tổng hợp các tri thức, và cao hơn, đó là sự *“khúc xạ”*⁽²⁾ và *“vượt gộp”*⁽³⁾, là tài năng phi thường hiếm có của Hồ Chí Minh khi tiếp xúc, tiếp nhận, chọn lọc các tri thức khổng lồ từ ba nguồn trên.

Những nhận xét trên đây đã làm sáng tỏ kết quả, thành tựu, sản phẩm và con đường của quá trình *“Việt hóa”* nói chung và *“Hồ Chí Minh hóa”* nói riêng, các tư tưởng, lý luận, các tinh hoa văn hóa của thế giới, của châu Âu, của phương Đông và của di sản văn hóa truyền thống dân tộc qua trí tuệ uyên bác và trái tim Hồ Chí Minh.

⁽¹⁾ Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội Đảng lần thứ IX*, Nxb. Chính trị quốc gia, 2001, tr. 20.

⁽²⁾ Vũ Đình Hòe: *Pháp quyền nhân nghĩa Hồ Chí Minh*, Nxb. Trẻ, Tp. Hồ Chí Minh, 2007, tr.184.

⁽³⁾ Phan Ngọc: *Một thức nhận về văn hoá Việt Nam*, Nxb. Thế giới, 2018, tr.167.

Sự đánh giá sâu sắc và lựa chọn công phu, tinh anh về những giá trị mà Người chọn lọc và tiếp nhận trong các học thuyết của Khổng Tử, Giêsu, C. Mác và Tôn Dật Tiên là một minh chứng vô cùng thuyết phục không chỉ về kinh nghiệm ứng xử văn hóa của bản thân Người, mà trở thành một quan niệm tiếp nhận, sàng lọc, phát triển của dân tộc ta đối với văn hóa thế giới:

“Học thuyết Khổng Tử có ưu điểm là sự tu dưỡng đạo đức cá nhân. Tôn giáo Giêsu có ưu điểm của nó là lòng nhân ái cao cả. Chủ nghĩa Mác có ưu điểm của nó là phương pháp làm việc biện chứng. Chủ nghĩa Tôn Dật Tiên có ưu điểm của nó là thích hợp với điều kiện nước ta... Khổng Tử, Giêsu, Mác, Tôn Dật Tiên chẳng có ưu điểm chung đó sao? Họ đều muốn mưu cầu hạnh phúc cho loài người, mưu cầu hạnh phúc cho xã hội. Nếu hôm nay họ còn sống trên đời này, tôi tin rằng họ nhất định sống chung với nhau rất hoàn mỹ như những người bạn thân thiết. Tôi cố gắng làm một người học trò nhỏ của các vị ấy”.

Tiếp nhận những tinh hoa Văn hóa Đông, Tây quá khứ và hiện tại là con đường để Hồ Chí Minh đi tới hình thành và xây dựng hệ thống tư tưởng của mình. Song, Người là người con của phương Đông, của dân tộc Việt Nam nên để thể hiện tư tưởng của mình, Người luôn chọn cách thể hiện *cô đúc nhất, trong sáng nhất, giản dị, dễ*

hiểu nhất để đi vào trí tuệ và lòng người bằng con đường ngắn nhất. Nhờ đó, những bài nói, bài viết của Người luôn được mọi người cảm thụ sâu sắc và có sức thuyết phục mạnh mẽ. Khi cảm nhận về đặc điểm, sự độc đáo của Hồ Chí Minh, Paulmus, nhà nghiên cứu người Pháp đã có một nhận xét sâu sắc: “Người ta thấy, một người Á Đông gia nhập hàng ngũ của Mác, có thể trở thành người cộng sản ngay trên đất nước mình, không hề lay chuyển, nhưng cộng sản theo cách của mình, bởi vì Người tìm cách diễn tả và làm sinh động học thuyết đó bằng những dạng truyền thống tương tự”⁽¹⁾. Đó là sự thấu hiểu sâu sắc tư duy, tầm tư tưởng, đặc điểm riêng độc đáo của một người cộng sản Việt Nam - Hồ Chí Minh.

Một đặc trưng trong minh triết Hồ Chí Minh, đó là sự thống nhất không thể tách rời của ba nhân tố “vận dụng”, “phát triển”, “sáng tạo” và cách thể hiện, cách diễn đạt độc đáo kết quả của sự thống nhất ba nhân tố: giản dị, cô đọng, khúc chiết, ngắn gọn như một châm ngôn, một danh ngôn. Nó được thể hiện trong những khái quát vĩ mô nhất và cả trong những lời căn dặn cụ thể nhưng sâu xa về ý nghĩa.

Những năm qua, theo sự chỉ đạo của Đảng, các cấp ủy đảng đã triển khai việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong toàn Đảng, toàn dân và toàn quân. Hàng triệu người đã được tiếp cận với

⁽¹⁾ Hồ Chí Minh, Việt Nam, Á châu, Nxb. Dusenil, Paris, 1971, tr. 159.

sự nghiệp, tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Những kết quả bước đầu đã được khẳng định, song, từ đòi hỏi của thực tiễn, việc học tập đó không có kết thúc, bởi vì tư tưởng Hồ Chí Minh “mãi mãi soi đường cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta”.

Có nhiều con đường để tiếp cận, thẩm thấu, hiểu biết về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Đọc trực tiếp trước tác của Người trong bộ sách *Hồ Chí Minh Toàn tập* là rất cần thiết và quan trọng, song không phải ai cũng có điều kiện thực hiện được. Tìm đọc từng trước tác (bài viết, bài nói....) của Người đáp ứng nhu cầu học tập theo chuyên đề hoặc theo nghề nghiệp. Đọc và suy nghĩ qua các công trình khoa học, các cuốn sách, tài liệu học tập, bài báo nghiên cứu, giới thiệu về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Nghe, suy ngẫm, thảo luận và cố gắng vận dụng vào thực tiễn qua bài giảng của các nhà khoa học, bài thuyết trình của các báo cáo viên về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, v.v...

Tất cả các cách đó đều cần thiết và đáng quý.

Khác với các cách làm trên, bộ sách này đã chọn lọc công phu từ hàng chục ngàn trang sách của *Hồ Chí Minh Toàn tập*, những câu, những đoạn, những lời hay, khúc chiết, hàm súc, dễ đi vào lòng người và sắp xếp thành một hệ thống theo dạng từ điển để người đọc vừa được trực tiếp đọc, suy ngẫm tác phẩm của Người không phải qua một sự phân tích hay bình luận gián tiếp nào, vừa

hoàn toàn có điều kiện học tập, suy ngẫm về các “danh ngôn” theo từng chủ đề cụ thể. Mỗi câu được trích dẫn trong công trình này đều có chú thích đầy đủ nguồn dẫn để khi người đọc cần hiểu toàn diện hơn có thể dễ dàng tìm về xuất xứ. Qua cách làm trên, có thể nghĩ rằng, những nội dung căn cốt nhất, cốt lõi, cái hồn của minh triết Hồ Chí Minh được thể hiện sinh động, đồng thời, qua đó, chúng ta còn thấy hiện lên sáng tỏ những phẩm chất vô cùng cao quý mà bình dị của nhân cách một con người vĩ đại - nhân cách Hồ Chí Minh.

Theo hướng tuyển chọn trên, để bộ sách và từng tập trong bộ sách có thể đến với đông đảo bạn đọc, những người tuyển chọn đã sắp xếp thành 12 tập theo các chủ đề. Các chủ đề này chứa đựng nội dung cơ bản trong tư tưởng Hồ Chí Minh song được lựa chọn theo hướng như những danh ngôn, châm ngôn vừa dễ hiểu, vừa sâu sắc và sắp xếp theo dạng từ điển (*lôgic theo chủ đề, thứ tự chữ đầu theo A, B, C...*).

Tên chung của bộ sách là **“Vang vọng lời nước non”**. Tên của mỗi tập sách đều lấy một câu văn của Bác Hồ thể hiện cô đúc nội dung chính của từng tập sách. Bạn đọc sẽ tìm thấy những tư tưởng cực kỳ sâu sắc, cô đọng, phong phú và dễ tiếp nhận, học tập từ các câu được trích dẫn trong mỗi tập sách. Các tập cụ thể của bộ sách:

Tập 1. Tôi hiến cả đời tôi cho dân tộc tôi. Tâm sự, tự sự của Chủ tịch Hồ Chí Minh về cuộc đời hoạt động cách

mạng phong phú, sôi nổi và sự cống hiến trọn đời mình cho sự nghiệp cách mạng của Đảng, dân tộc, nhân dân Việt Nam, như là những lời tự bạch của Người đối với dân tộc và nhân loại.

Tập 2. Dân tộc Việt Nam là một, nước Việt Nam là một. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về truyền thống quý báu của dân tộc được đúc kết qua hàng ngàn năm lịch sử, về lòng yêu nước, ý chí kiên cường, bất khuất, khát vọng độc lập, tự do, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc và xây dựng một nước Việt Nam giàu mạnh.

Tập 3. Đảng cần phải mạnh hơn bao giờ hết. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về Đảng Cộng sản Việt Nam, về sự cần thiết phải có Đảng, vị trí, vai trò và bản chất của Đảng, mục tiêu, lý tưởng của Đảng, phương thức lãnh đạo, nội dung xây dựng Đảng Cộng sản Việt Nam trong sạch, vững mạnh. Những tư tưởng của Người về Đảng Cộng sản Việt Nam là nền tảng tư tưởng, kim chỉ nam, góp phần quan trọng xây dựng Đảng ta xứng đáng là người lãnh đạo, người đầy tớ thật trung thành của nhân dân.

Tập 4. Trong bầu trời không gì quý bằng nhân dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về vị trí, vai trò, sức mạnh to lớn của nhân dân trong sự nghiệp dựng nước và giữ nước của dân tộc ta. Tư tưởng lấy dân làm gốc, quý trọng sức dân và phát huy vai trò của nhân dân trong sự nghiệp cách mạng trở thành chân lý của dân tộc Việt Nam: Những câu nói của Người về xây dựng nhà nước của dân,

do dân, vì dân, về dân chủ là những chỉ dẫn quý báu, có giá trị lớn, phục vụ nghiên cứu, giảng dạy, học tập không chỉ riêng môn học tư tưởng Hồ Chí Minh mà còn cho nhiều môn khoa học xã hội khác.

Tập 5. Phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người dày tớ thật trung thành của nhân dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên của Đảng, Nhà nước và hệ thống chính trị; về vị trí, vai trò của người cán bộ, đảng viên trong sự nghiệp cách mạng; về tiêu chuẩn người cán bộ, đảng viên; quan niệm của Hồ Chí Minh về công tác cán bộ gồm: Tuyển chọn, đào tạo, huấn luyện cán bộ, bố trí sử dụng cán bộ; yêu cầu xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên trong sạch, vững mạnh, “vừa hồng, vừa chuyên”.

Tập 6. Thang thuốc hay nhất là thiết thực phê bình và tự phê bình. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về vị trí, vai trò, tính chất, nội dung, ý nghĩa tự phê bình và phê bình; về sự trung thực, thẳng thắn, thành khẩn, nghiêm túc và khéo léo trong tự phê bình và phê bình để mỗi cán bộ, đảng viên làm tròn nghĩa vụ trước Đảng và nhân dân.

Tập 7. Còn sống thì còn phải học. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về giáo dục, khẳng định mạnh mẽ nghị lực, sự vươn lên của mỗi người bằng cách học và tự học, “*Học không bao giờ cùng*”, qua đó, giúp người đọc thấy được vị trí, vai trò của việc học tập và học tập suốt đời. Vì vậy, để trở thành phong trào toàn dân học tập thì phải có sự

tham gia của các cấp, các ngành, nhất là đội ngũ “*anh chị em giáo viên*” và chính Bác Hồ là tấm gương sáng về học tập suốt đời: “*Tôi năm nay 71 tuổi, ngày nào cũng phải học*”.

Tập 8. Văn hóa soi đường cho quốc dân đi. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về văn hóa, các loại hình loại thể văn học, nghệ thuật, lối sống, nếp sống, truyền thống văn hóa dân tộc; di tích lịch sử... Nội dung khẳng định vị trí, vai trò của văn hóa đối với sự nghiệp cách mạng giải phóng dân tộc và xây dựng đất nước. Đảng, Nhà nước cần phải coi trọng và xác định văn hóa là nền tảng tinh thần, là mục tiêu và động lực, soi đường cho quốc dân đi.

Tập 9. Đại đoàn kết là một lực lượng tất thắng. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về đại đoàn kết, khẳng định đại đoàn kết là một nguyên nhân có ý nghĩa quyết định đối với sự nghiệp bảo vệ và xây dựng đất nước của dân tộc ta trong lịch sử hàng ngàn năm qua. Tập “*Đại đoàn kết là một lực lượng tất thắng*” đã chỉ ra cho người đọc, nhất là cán bộ, đảng viên phải luôn nhận thức sâu sắc về vị trí, vai trò của đại đoàn kết; dù bất cứ hoàn cảnh nào cũng phải giữ gìn khối đoàn kết và chỉ có đoàn kết toàn Đảng, đoàn kết toàn dân và tinh thần đoàn kết quốc tế trong sáng, thủy chung tạo nên sức mạnh tinh thần để Đảng ta lãnh đạo nhân dân ta giành thắng lợi trong sự nghiệp cách mạng.

Tập 10. Trung với Đảng, hiếu với dân. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về xây dựng lực lượng vũ trang

nhân dân. Tập sách cung cấp cho người đọc những chỉ dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với Bộ đội và Công an để thực sự là lực lượng vũ trang cách mạng tuyệt đối trung thành với Đảng, gắn bó mật thiết và tận hiếu với dân. Tập *“Trung với Đảng, hiếu với dân”* còn giúp cho bạn đọc thấu hiểu nội dung, biện pháp công tác của Bộ đội, Công an. Hiếu với nhân dân là bản chất của Bộ đội và Công an cách mạng.

Tập 11. Ngoại giao hòa bình và hữu nghị giữa các dân tộc. Chủ tịch Hồ Chí Minh đề cập về đường lối đối ngoại nhất quán của Đảng ta đó là Việt Nam mong muốn và sẵn sàng thiết lập quan hệ bình đẳng với tất cả các nước dân chủ trên thế giới. Qua tập sách, giúp người đọc nhận thức được mong muốn lớn nhất của Bác Hồ là xây dựng Việt Nam trở thành một đất nước độc lập, thống nhất, hòa bình và phát triển, đóng góp quan trọng vào một thế giới không còn chiến tranh, không còn đói nghèo, một thế giới hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển.

Tập 12. Tôi để lại muôn vàn tình thân yêu là những lời căn dặn tâm huyết, giàu tình yêu sâu sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với các giai cấp, tầng lớp nhân dân, các cháu thiếu niên, nhi đồng, thanh niên, phụ nữ, phụ lão, lực lượng vũ trang và bạn bè quốc tế. Muôn vàn tình thân yêu đó thể hiện phẩm chất nhân văn cao đẹp của Chủ tịch Hồ Chí Minh đối với nhân dân ta.

Tư tưởng Hồ Chí Minh là một hệ thống những quan điểm toàn diện và sâu sắc về những vấn đề cơ bản của cách mạng Việt Nam, vì vậy, việc tuyển chọn trên không có khả năng bao quát hết tư tưởng của Người. Ban Tuyên giáo Trung ương cảm ơn các nhà khoa học: GS. TS. NGUYỄN. Phùng Hữu Phú; Trung tướng, PGS. TS. Trần Vi Dân; GS. TS. Mạch Quang Thắng; PGS. TS. Lý Việt Quang; PGS. TS. Doãn Thị Chín đã đồng tình và góp nhiều ý kiến quý báu cho bộ sách. Bộ phận biên soạn đã nghiêm túc sửa chữa, bổ sung theo các góp ý hợp lý, hợp tình, khoa học của Hội đồng. Với mục tiêu có được một sản phẩm mang tính phổ cập đến đông đảo mọi tầng lớp nhân dân, bộ sách chắc chắn sẽ không tránh khỏi những thiếu sót. Rất mong bạn đọc thông cảm và góp ý.

Hy vọng rằng, bộ sách này sẽ trực tiếp góp phần làm cho minh triết Hồ Chí Minh đi vào đời sống của dân tộc, của người dân Việt Nam như một động lực củng cố niềm tin khoa học và tình yêu đối với Bác Hồ vĩ đại. Trở về với cội nguồn Hồ Chí Minh, dân tộc ta sẽ vững tâm, đi đúng, đi xa hơn nữa hôm nay và mai sau tới mục đích cao đẹp mà cả đời mình Chủ tịch Hồ Chí Minh theo đuổi *“phấn đấu cho quyền lợi của Tổ quốc và hạnh phúc của quốc dân”*.

BAN TUYÊN GIÁO TRUNG ƯƠNG

Chủ tịch Hồ Chí Minh với cháu bé, Việt Bắc, năm 1950

Chủ tịch Hồ Chí Minh tham gia đêm liên hoan Việt Bắc, năm 1951

Chủ tịch Hồ Chí Minh đón các cháu thiếu nhi ở chiến khu Việt Bắc, năm 1951

Thiếu nhi Việt Bắc vui với Chủ tịch Hồ Chí Minh, ngày 01/6/1953

*Học sinh Trường nữ Trưng Vương Hà Nội
mừng sinh nhật Bác tại đại hội học sinh của Trường,
tháng 5/1956*

*Chủ tịch Hồ Chí Minh tặng quà ông Trần Văn Nỗ,
người dân tộc Tày, người đã tình cờ phát hiện ra
khoáng sản ở khu mỏ Apatít Lào Cai, tháng 9/1958*

*Chủ tịch Hồ Chí Minh với đoàn đại biểu
phụ nữ dân tộc Tây Bắc, năm 1959*

*Chủ tịch Hồ Chí Minh quàng khăn đỏ
cho đại biểu thiếu nhi Hà Nội đến chúc mừng Người
nhân 30 năm thành lập Đảng, tháng 01/1960*

*Chủ tịch Hồ Chí Minh với thiếu nhi
các dân tộc Việt Bắc, năm 1960*

*Chủ tịch Hồ Chí Minh chia kẹo cho thiếu nhi Thanh Hóa,
ngày 10/12/1961*

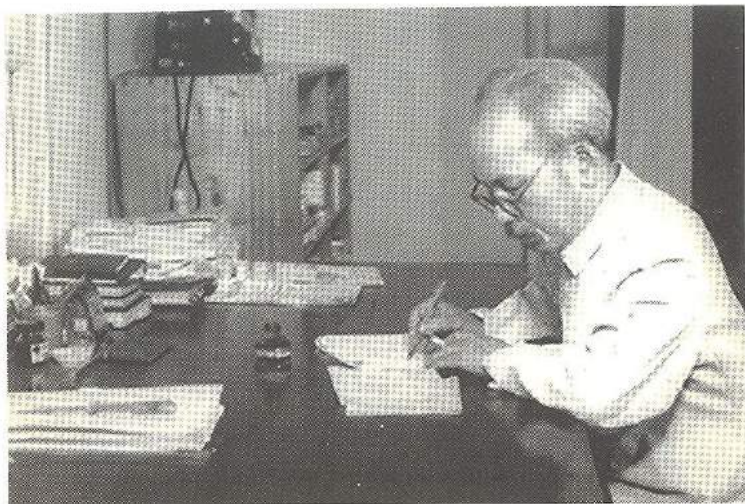

*Chủ tịch Hồ Chí Minh thăm bà con nông dân
Hợp tác xã Thắng Lợi, Phú Thọ, ngày 28/01/1964*

Chủ tịch Hồ Chí Minh đọc thư chúc Tết năm 1968

Chủ tịch Hồ Chí Minh viết Di chúc - Văn kiện lịch sử vô giá

*Chủ tịch Hồ Chí Minh tham gia
Tết trồng cây với bà con Bát Bạt, Hà Tây, năm 1969*

*Các đồng chí Tôn Đức Thắng, Lê Duẩn, Trường Chinh,
Phạm Văn Đồng túc trực bên linh cữu Chủ tịch Hồ Chí Minh*

*Đồng bào tiến đưa Chủ tịch Hồ Chí Minh
đến nơi yên nghỉ cuối cùng, tháng 9/1969*

Ai làm việc công một cách trong sạch, ngay thẳng sẽ được thưởng.

Ai làm việc gì có lợi cho nước nhà, dân tộc và được dân chúng mến phục sẽ được thưởng.

(Quốc lệnh, ngày 26-01-1946, báo *Cứu quốc*, ngày 05-02-1946, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.189)

Ai là thợ thuyền thì được vào hội, dù tin Phật, tin đạo, tin cộng sản, tin vô chính phủ, tin gì cũng mặc, miễn là theo đúng quy tắc hội là được.

(*Đường cách mệnh*, năm 1927, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.2, tr.332)

Ai chẳng muốn cho tự mình thành một người tốt,

Con cháu mình sung sướng,

Gia đình mình no ấm,

Làng xóm mình thịnh vượng,

Nòi giống mình vẻ vang,

Nước nhà mình mạnh giàu.

Mục đích ấy tuy to lớn, nhưng rất thiết thực.

Thiết thực, vì chúng ta nhất định đạt được.

Chúng ta nhất định đạt được, vì mỗi người và tất cả dân ta đều *Thi đua: Cần, Kiệm, Liêm, Chính*.

(*Cần kiệm liêm chính*, viết khoảng tháng 6-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.131)

An Nam cách mệnh cũng phải có nữ giới tham gia mới thành công, mà nữ giới An Nam muốn cách mệnh thì phải theo Phụ nữ Quốc tế chỉ bảo.

(*Đường cách mệnh*, năm 1927, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.2, tr.315)

Anh em thương binh, bệnh binh cũng như gia đình liệt sĩ đó là những người đã có những cống hiến đối với Tổ quốc, thương binh đã cống hiến một phần xương máu của mình cho kháng chiến, gia đình liệt sĩ đã cống hiến người con, người cháu của mình cho Tổ quốc, cho kháng chiến, vì vậy chúng ta phải giúp đỡ thực sự về tinh thần lẫn vật chất.

(*Nói chuyện với Hội nghị cán bộ toàn tỉnh Nghệ An*, ngày 14-6-1957, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.10, tr.612)

Anh hùng, chiến sĩ thi đua đã là những người tiên phong trong sản xuất, mà cũng là gương mẫu về đạo đức cách mạng.

(*Lời chào mừng Đại hội anh hùng chiến sĩ thi đua toàn quốc lần thứ II*, ngày 7-7-1958, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.11, tr.496)

Bác khuyên lớp này thi đua với lớp khác, trường này thi đua với trường khác, trong việc học và hành, làm cho nền giáo dục của ta phát triển và tốt đẹp.

(*Nói chuyện với nam nữ thanh niên học sinh các Trường Trung học Nguyễn Trãi, Chu Văn An và Trưng Vương (Hà Nội)*, ngày 18-12-1954, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.179)

“Bác rất yêu mến thanh niên”.

- Vì thanh niên là người *tiếp sức* cách mạng cho thế hệ thanh niên già, đồng thời là người phụ trách dìu dắt thế hệ thanh niên tương lai - tức là các cháu nhi đồng.

- Vì thanh niên là người *xung phong* trong công cuộc phát triển kinh tế và văn hóa, trong sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội...

- Vì thanh niên là lực lượng cơ bản trong bộ đội, công an và dân quân tự vệ, đang hằng hái giữ gìn trật tự, trị an, bảo vệ Tổ quốc.

- Vì trong mọi công việc, thanh niên thi đua thực hiện khẩu hiệu: “Đâu cần, thanh niên có; việc gì khó, thanh niên làm”.

- Vì hai người đầu tiên chinh phục vũ trụ: Hai anh hùng Liên Xô, đồng chí Gagarin và đồng chí Títốp cũng là thanh niên.

(Bài nói chuyện tại Đại hội toàn quốc lần thứ II của Hội liên hiệp Thanh niên Việt Nam, ngày 20-12-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.298-299)

Bằng cách thi đua, chúng ta sẽ thực hiện triệt để chương trình toàn dân kháng chiến, toàn diện kháng chiến. Bằng cách thi đua, chúng ta sẽ tẩy sạch mọi khuyết điểm, phát triển mọi ưu điểm, vượt qua mọi khó khăn. Bằng cách thi đua, chúng ta sẽ đập tan mọi âm

mưu quân sự và chính trị của bọn thực dân và hoàn thành thống nhất và độc lập thật sự.

(Lời kêu gọi nhân ngày kỷ niệm độc lập 02-9-1948, báo Cứu quốc, ngày 09-9-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.602)

Bác viết mấy chữ, để cảm ơn các cháu và khuyên các cháu:

1. Phải siêng học,
2. Phải giữ sạch sẽ,
3. Phải giữ kỷ luật,
4. Phải làm theo đời sống mới,
5. Phải thương yêu giúp đỡ cha mẹ anh em.

(Thư gửi các cháu thiếu nhi, 24-10-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.472)

Các anh hùng thì tuyệt đối chớ tự cao tự đại, chớ kiêu căng. Phải luôn luôn nhớ rằng, được trở thành anh hùng là nhờ công lao chung của tập thể, và vinh dự càng lớn thì nhiệm vụ càng nặng nề.

(Bài nói chuyện trong Lễ tuyên dương anh hùng quân đội lần thứ ba, ngày 07-5-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.323-324)

Các bạn là bậc trí thức. Các bạn có cái trách nhiệm nặng nề và vẻ vang, là làm gương cho dân trong mọi việc. Dân ta đã đấu tranh một cách rất dũng cảm. Lễ tất

nhiên giới trí thức phải *hy sinh đấu tranh, dũng cảm hơn nữa*, để làm gương cho nhân dân.

(*Thư gửi Hội nghị Tư pháp toàn quốc*, tháng 02-1948, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.472)

Các bạn phải thi đua xung phong trước mặt trận để làm gương xung phong thi đua cho đồng bào hậu phương.

(*Các tướng sĩ yêu mến tiến lên!*, ngày 19-6-1948, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.565)

Các cháu nên thi đua, thi đua học tập, thi đua trong mọi việc để trở nên những nhi đồng có tổ chức, có kỷ luật, có sáng kiến, có lực lượng.

(*Thư gửi các cháu và các cán bộ các trường miền Nam*, ngày 01-6-1955, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.498)

Các cháu nhi đồng phải làm cho được 5 tốt là: đoàn kết tốt, học tập tốt, lao động tốt, kỷ luật tốt, vệ sinh tốt.

(*Bài nói chuyện với đồng bào các dân tộc tỉnh Tuyên Quang*, ngày 21-3-1961, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.13, tr.83)

Các cháu phải đoàn kết, đoàn kết giữa thầy giáo với thầy giáo, giữa thầy giáo với học trò, giữa học trò với học trò, giữa nhà trường, thầy giáo, học trò với đồng bào địa phương.

(*Bài nói chuyện với Trường thanh niên lao động xã hội chủ nghĩa Hòa Bình*, ngày 17-8-1962, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.13, tr.436)

Các cháu thanh niên cần phải xung phong trong lao động và trong học tập, cần thực hiện khẩu hiệu “Đầu

Đảng cần thì thanh niên có, việc gì khó thì thanh niên làm”, để xứng đáng là cánh tay đắc lực của Đảng.

(*Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Bắc Giang*, ngày 06-4-1961, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.13, tr.106)

Các chiến sĩ phải thi đua diệt nhiều giặc, cướp nhiều súng, lập nhiều công.

Đồng bào phải thi đua tăng gia sản xuất, giết giặc đói, giết giặc dốt, giúp sức giết giặc ngoại xâm. Các cán bộ phải thi đua thực hành Cần, Kiệm, Liêm, Chính, tẩy sạch khuyết điểm, phát triển ưu điểm. Ta ngày càng đoàn kết, ngày càng “thực túc, binh cường”, thì địch nhất định thua, ta nhất định thắng.

(*Lời kêu gọi nhân ngày kỷ niệm hai năm kháng chiến toàn quốc*, tháng 12-1948, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.652)

Các em hãy nghe lời tôi, lời của một người anh lớn lúc nào cũng ân cần mong mỏi cho các em được giỏi giang. Trong năm học tới đây, các em hãy cố gắng, siêng năng học tập, ngoan ngoãn, nghe thầy, yêu bạn.

(*Thư gửi các học sinh*, khoảng tháng 9-1945, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.34)

Các em phải ngoan, ở nhà phải nghe lời bố mẹ, đi học phải siêng năng; đối với bầu bạn phải yêu kính. Các em phải thương yêu nước ta.

(*Thư gửi thiếu nhi Việt Nam đêm Trung thu đầu tiên của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa*, báo *Cứu quốc*, ngày 22-9-1945, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.26)

Các sự hy sinh khó nhọc thì mình làm trước người ta, còn sự sung sướng thanh nhàn thì mình nhường người ta hưởng trước (tiên thiên hạ ưu, hậu thiên hạ lạc).

(Thư gửi các bạn thanh niên, ngày 17-8-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.216)

Cán bộ các ngành, các cơ quan phải thi đua thực hiện khẩu hiệu “Cần, Kiệm, Liêm, Chính, Chí công vô tư”.

Mỗi người phải cố gắng làm tròn nhiệm vụ, mọi người đều thi đua làm tròn nhiệm vụ.

(Lời kêu gọi nhân dịp kỷ niệm Cách mạng Tháng Tám và ngày Độc lập 2 tháng 9, báo Sự thật, ngày 19-8-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.181)

Cán bộ công đoàn phải là người hiểu biết sản xuất, đời sống, nguyện vọng của công nhân, viên chức, phải hiểu chính sách của Đảng, phải hiểu về quản lý kinh tế, khoa học, kỹ thuật.

(Nói chuyện với các đồng chí lãnh đạo Tổng công đoàn Việt Nam, ngày 18-7-1969, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.682)

Cán bộ, đảng viên, đoàn viên, phải làm đầu tàu, gương mẫu. Muốn làm gương mẫu thì điều quan trọng nhất là các chú từ tỉnh đến huyện, đến xã phải đoàn kết, đoàn kết thật sự, làm sao tự mình nêu gương và giáo dục cho đảng viên, đoàn viên, cán bộ giữ gìn, phát triển đạo đức cách mạng, làm sao cho nhân dân biết hưởng quyền dân chủ, biết dùng quyền dân chủ của mình, dám nói, dám làm.

(Bài nói với cán bộ tỉnh Hà Tây, ngày 10-02-1967,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.293)

Cán bộ, đảng viên và đoàn viên thanh niên phải luôn luôn nâng cao tinh thần trách nhiệm, tích cực vươn lên hàng đầu, gương mẫu về đạo đức cách mạng cũng như trong công tác và học tập.

(Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Cao Bằng, ngày 21-02-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.48)

Càng gần đến thắng lợi thì càng nhiều sự khó khăn. Vậy, tôi cần nhắc lại rằng: chúng ta tuyệt đối chủ quan, chớ khinh địch. Nhân dân, quân đội và Chính phủ cần phải đẩy mạnh tinh thần thi đua ái quốc, cố gắng hơn nữa, cẩn thận hơn nữa, để nắm chặt lấy thắng lợi về ta.

(Trả lời các nhà báo sau phiên họp đầu năm 1949 của Hội đồng Chính phủ, cuối tháng 01-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.25-26)

Càng hăng hái thi đua thì người chiến sĩ càng phải ra sức tìm tòi, học hỏi, cầu tiến bộ. Do sáng kiến và kinh nghiệm trong thi đua mà lao động chân tay nâng cao trình độ kỹ thuật của mình. Do thi đua mà lao động trí óc gần gũi, giúp đỡ, cộng tác và học hỏi những người lao động chân tay, và trở nên những người trí thức hoàn toàn. Thế là phong trào thi đua đã làm cho công nông binh trí thức hóa, và trí thức thì lao động hóa.

(Bài nói tại Đại hội Các chiến sĩ thi đua và cán bộ gương mẫu toàn quốc, báo Nhân Dân, ngày 01-5-1952,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.408)

Cần, Kiệm, Liêm, Chính là nền tảng của Đời sống mới, nền tảng của Thi đua ái quốc.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.117)

Cần phải đoàn kết nông dân lao động. Nếu biết đoàn kết nông dân lao động thì việc gì làm cũng có kết quả tốt; nếu không biết đoàn kết nông dân lao động thì công việc sẽ không chạy, kéo dài thời gian mà kết quả không tốt.

(Nói chuyện trong Hội nghị tổng kết cải cách ruộng đất đợt I ở Thái Nguyên, ngày 12-9-1954, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.9, tr.53)

Cần phải phát triển rộng rãi thi đua, để làm sao cho người người thi đua, ngành ngành thi đua.

(Ý kiến phát biểu của Bác sau khi nghe một số chiến sĩ thi đua báo cáo, ngày 03-5-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.7, tr.556)

Chế độ thực dân phong kiến nó coi khinh phụ nữ. Từ ngày ta tiếp quản, phụ nữ đã được chú ý cất nhắc... Nay nước ta đã được độc lập, nam nữ được bình quyền, việc lớn, việc nhỏ đều cần cất nhắc phụ nữ,...

(Nói chuyện với cán bộ, công nhân Nhà máy Dệt Nam Định, ngày 24-4-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.10, tr.532-533)

Chỉ có giai cấp công nhân là dũng cảm nhất, cách mạng nhất, luôn luôn gan góc đương đầu với bọn đế quốc thực dân.

(Ba mươi năm hoạt động của Đảng, báo Nhân Dân, ngày 06-01-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.12, tr.407)

Chiến sĩ thi đua là những người mới, những người luôn luôn cố gắng thực hành cần kiệm liêm chính, là những người tiêu biểu của nhân dân, con hiếu của Tổ quốc.

(Bài nói tại Đại hội các chiến sĩ thi đua và cán bộ gương mẫu toàn quốc, ngày 01-5-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.7, tr.409)

Chiến sĩ thi đua thì không kể công, không mặc cả với kháng chiến, với dân tộc.

(Bài nói tại Đại hội các chiến sĩ thi đua và cán bộ gương mẫu toàn quốc, ngày 01-5-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.7, tr.409)

Chính phủ cần phải ra sức điều khiển thiết thực và khôn khéo, các cơ quan hành chính phải cố gắng làm kiểu mẫu (nhân viên một vài Bộ đã thực hành), toàn dân phải cố gắng thì cuộc Thi đua ái quốc nhất định có kết quả rất tốt.

(Tình hình thế giới, trung tuần tháng 4-1948 đến trung tuần tháng 5-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.532)

“Chính phủ lập ra các ban cổ động thi đua từ trung ương cho đến các khu, các tỉnh, các huyện, các xã. Chính phủ lại đặt ra giải thưởng. Các đoàn thể cũng vậy.

(Giấc ngủ mười năm, viết năm 1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.94)

Chớ bỏ qua những việc mà các chú tưởng là tầm thường... Tất cả những việc làm như vậy đều nói lên tình thân yêu nước, đạo đức trong sáng, thuần phong mỹ tục của nhân dân ta. Chúng ta đánh giặc và xây dựng xã hội mới bằng những việc làm muôn hình muôn vẻ của hàng

chục triệu con người như thế, chứ không phải chỉ bằng một vài việc làm nổi bật và vang dội của một số cá nhân anh hùng.

(Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách “người tốt, việc tốt”, nói ngày 07-6-1968, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.15, tr.664-665)

Chúng ta đoàn kết để thi đua. Thi đua phải có tổ chức, có kế hoạch. Thi đua không phải là ganh đua, giầu nghề. Thi đua có nghĩa là mọi người phát triển tài năng, sáng kiến của mình, học hỏi điều hay lẫn nhau, giúp nhau sửa chữa khuyết điểm để cùng nhau tiến bộ.

(Nói chuyện với cán bộ, công nhân Nhà máy điện Yên Phụ và Nhà máy đèn Bờ Hồ, báo *Nhân Dân*, ngày 24-12-1954, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.204)

Chúng ta phải luôn luôn nhớ rằng: càng gần thất bại, thì giặc Pháp càng điên cuồng, càng mạo hiểm, và càng gây cho ta nhiều khó khăn. Vì vậy, tất cả mọi người quốc dân đều phải hăng hái thi đua, đưa tất cả nhân lực, vật lực, tài lực ra phụng sự Tổ quốc, để tích cực đẩy mạnh cuộc cầm cự, chuẩn bị đầy đủ tổng phản công.

(Tình hình thế giới và trong nước từ đầu tháng 4 đến tháng 6 năm 1949, ngày 14-6-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.113)

Chúng ta phải thực hiện đức tính trong sạch, chất phác, hăng hái, cần kiệm; xóa bỏ hết những vết tích nô lệ trong tư tưởng và hành động.

(Nói chuyện với nam nữ thanh niên học sinh các Trường Trung học Nguyễn Trãi, Chu Văn An và Trưng Vương (Hà Nội), ngày 18-12-1954, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.178)

Chúng ta phải tiếp tục thực hiện “người cày có ruộng” để giải phóng nông dân, tức là giải phóng tối đại đa số đồng bào ta.

(Lời kêu gọi nhân dịp kỷ niệm Cách mạng Tháng Tám và ngày Quốc khánh 2-9, báo *Nhân Dân*, từ ngày 1 đến 03-9-1954, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.38)

Có anh hùng là vì có tập thể anh hùng. Có tập thể anh hùng là vì có nhân dân anh hùng, dân tộc anh hùng, Đảng anh hùng.

(Phát biểu trong buổi tiếp đại biểu các đơn vị anh hùng và chiến sĩ thi đua chống Mỹ, cứu nước, ngày 02-01-1967, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.15, tr.263)

Có đoàn kết, có quyết tâm, có giúp đỡ nhau, lại có thi đua thì nhất định thắng lợi.

(Bài nói tại Hội nghị chống hạn tỉnh Hà Đông, ngày 12-01-1958, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.11, tr.233)

Có người đánh giặc, có người công nhân, có nông dân, có y tá, có bác sĩ, có dân công, có người nấu ăn. Người nào vượt khó khăn làm tròn nhiệm vụ, đó là anh hùng.

(Bài nói tại Hội nghị cung cấp toàn quân lần thứ nhất, ngày 25-6-1952, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.7, tr.434)

Công an ta phải:

- Tăng cường cuộc đấu tranh chống phản cách mạng dưới mọi hình thức.
- Giữ gìn thật tốt trật tự, an ninh.

Để hoàn thành tốt nhiệm vụ đó, cán bộ và chiến sĩ cần phải:

- Luôn luôn nâng cao trình độ giác ngộ xã hội chủ nghĩa.

- Đoàn kết chặt chẽ nội bộ, đoàn kết chặt chẽ giữa công an nhân dân vũ trang, đoàn kết chặt chẽ giữa công an và nhân dân, và dựa vào lực lượng to lớn của nhân dân.

- Phát huy dân chủ nội bộ; kiện toàn tổ chức thành một lực lượng thật vững mạnh của nền chuyên chính vô sản.

(Bài nói tại Hội nghị công an toàn quốc lần thứ 14, tháng 1-1960, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.12, tr.457-458)

Công đoàn có nhiệm vụ gìn giữ quyền lợi cho công nhân và giúp cho Chính phủ trong việc xây dựng nước.

Chính phủ Việt Nam là một Chính phủ dân chủ, sẽ hết sức giúp đỡ về tinh thần cho Công đoàn.

(Về nhiệm vụ và quyền lợi của Công đoàn Việt Nam hiện nay, ngày 27-10-1946, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.477)

Công đoàn là trường học của chủ nghĩa cộng sản.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ công đoàn cơ sở toàn miền Bắc, ngày 13-8-1962, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.13, tr.433)

Công đoàn phải bảo vệ cho công nhân có quyền thực sự trong xí nghiệp, có quyền phê bình tất cả mọi việc và mọi người trong xí nghiệp. Họ có quyền phát biểu về mọi vấn đề quản lý xí nghiệp, sản xuất, đời sống, v.v..

Phải thật sự dân chủ trong việc bầu cử các ban chấp hành công đoàn, bầu những người đại diện thực sự cho họ.

(Nói chuyện với các đồng chí lãnh đạo Tổng công đoàn Việt Nam, ngày 18-7-1969, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.15, tr.682)

Công đoàn phải hiểu để giải thích cho công nhân hiểu: Công nhân không có sự lãnh đạo của Đảng thì không làm cách mạng thành công được, không thắng lợi được. Vậy phải tuyên truyền sâu rộng chính sách chung của Đảng trong hàng ngũ giai cấp công nhân.

(Nói chuyện ở Trường Cán bộ công đoàn, ngày 19-01-1957, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.10, tr.477)

Công hội là cơ quan của công nhân để chống lại tư bản và đế quốc chủ nghĩa, cho nên tổ chức phải nghiêm ngặt, chỉ huy phải mau mắn, làm việc phải kín đáo. Muốn được như thế thì phải tổ chức như quân đội.

(Đường cách mệnh, năm 1927, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.2, tr.333)

Công nhân là giai cấp lãnh đạo: Lãnh đạo trong tinh thần hy sinh chịu đựng, lãnh đạo trong đấu tranh, lãnh đạo trong xây dựng.

(Công nhân gương mẫu và gương mẫu của công nhân, báo Nhân Dân, ngày 27-10-1954, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.94)

Công nhân thi đua tăng gia sản xuất và tiết kiệm, nhưng có bọn tham ô lãng phí, nên các cô, các chú tiết kiệm được chừng nào chúng tham ô lãng phí chừng ấy;

phải chống tham ô lãng phí cũng như cảnh giác chống địch phá hoại.

(Nói chuyện tại Đại hội liên hoan chiến sĩ thi đua công nghiệp toàn quốc 1956, ngày 24-3-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.10, tr.294)

Công tác giáo dục thiếu niên, nhi đồng rất quan trọng, đó là nhiệm vụ đào tạo thế hệ tương lai cho Tổ quốc.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ phụ trách thiếu nhi toàn miền Bắc, ngày 19-02-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.12, tr.76)

Cuộc Thi đua ái quốc sẽ đưa chúng ta lên một trình độ cao hơn trong công cuộc kháng chiến và kiến quốc, nó sẽ đưa chúng ta mau đến chỗ thành công. Vì vậy đồng bào ta bất kỳ già, trẻ, gái, trai, giàu, nghèo, bất kỳ sĩ, nông, công, thương, binh, mọi người đều phải đưa chí sáng suốt, lực lượng và tài năng của mình vào đó, để phụng sự dân tộc, phụng sự Tổ quốc.

(Lời cảm ơn đồng bào, báo Cứu quốc, ngày 01-6-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.547)

Dưới chế độ thực dân và phong kiến, nhân dân ta bị áp bức, bóc lột, thì phụ nữ ta bị áp bức, bóc lột càng nặng nề hơn.

Dưới sự lãnh đạo của Đảng, phụ nữ ta đã góp phần khá lớn làm cho cách mạng thành công, kháng chiến thắng lợi vẻ vang.

Ngay từ lúc đầu, Đảng và Nhà nước ta đã thi hành chính sách đối với phụ nữ cũng được bình quyền, bình đẳng với đàn ông.

(Bài nói tại Đại hội Liên hoan phụ nữ “năm tốt”, ngày 30-4-1964, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.14, tr.310)

Đảng ta đã đào tạo một thế hệ thanh niên cách mạng, gái cũng như trai, rất hăng hái, dũng cảm trong mọi công tác.

Đó là những bông hoa tươi thắm của chủ nghĩa anh hùng cách mạng. Nhân dân ta và Đảng ta rất tự hào có những người con xứng đáng như thế.

(Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân, báo Nhân Dân, ngày 03-02-1969, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.15, tr.546)

Đang có phong trào Thi đua ái quốc của toàn dân, tôi mong rằng Hội nghị sẽ có một chương trình Thi đua ái quốc về mặt trận văn hóa.

(Thư gửi Hội nghị văn hóa toàn quốc lần thứ hai, ngày 15-7-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.577)

Đảng và Chính phủ cần phải có kế hoạch thiết thực để bồi dưỡng, cất nhắc và giúp đỡ để ngày thêm nhiều phụ nữ phụ trách mọi công việc kể cả công việc lãnh đạo. Bản thân phụ nữ thì phải cố gắng vươn lên. Đó là một cuộc cách mạng đưa đến quyền bình đẳng thật sự cho phụ nữ.

(Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, viết tháng 5-1968, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.15, tr.617)

Đảng và Chính phủ sẽ lấy thành tích lao động sản xuất và lãnh đạo sản xuất tốt hay là kém mà đánh giá tinh thần yêu nước và đạo đức cách mạng của mỗi người, mỗi cán bộ.

(Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Bắc Giang, ngày 06-4-1961, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.13, tr.107)

Đặc điểm *Thi đua ái quốc* là: Đưa tất cả tinh thần và lực lượng của quân và dân Việt Nam để thực hiện ba mục đích:

- Diệt giặc đói,
- Diệt giặc dốt,
- Diệt giặc ngoại xâm.

(Trả lời phỏng vấn của báo Tribune, báo Cứu quốc, ngày 20-4-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.6, tr.55)

Đặt ra kế hoạch và chương trình không xét rõ năng lực của những người thi hành kế hoạch và chương trình đó. Thành thử việc gì cũng muốn làm mà việc gì làm cũng không triệt để.

(Thanh niên phải làm gì?, báo Sự thật, ngày 10-02-1948, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.5, tr.463)

“Đâu cần thanh niên có, việc gì khó thanh niên làm”,
“gian khổ thì đi trước, hưởng thụ sau mọi người”.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam toàn miền Bắc, ngày 22-9-1962, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.13, tr.471)

Để nâng cao năng suất lao động, công nhân xe lửa Mátxcơva là những người đầu tiên nêu sáng kiến làm “*Ngày thứ bảy cộng sản chủ nghĩa*”, tức là mỗi tuần, lao động ngày thứ bảy không lấy tiền công.

Đó là hình thức *thi đua* đầu tiên. Nhận rõ tương lai to lớn của phong trào thi đua, Lenin đề nghị Đại hội lần thứ IX của Đảng thông qua nghị quyết: Từ ngày 1-5-1920 sẽ phát động “*Ngày lao động xã hội chủ nghĩa*” khắp cả nước.

(Lenin và thi đua xã hội chủ nghĩa, báo Nhân Dân, ngày 25-4-1960, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.12, tr.568)

Để thật xứng đáng là người chủ của một nước xã hội chủ nghĩa, thanh niên ta quyết tâm thực hiện mấy điều sau đây:

- Phải thấm nhuần đạo đức cách mạng tức là khiêm tốn, đoàn kết, thực hành chủ nghĩa tập thể, thương yêu, giúp đỡ lẫn nhau, người tiên tiến thì giúp đỡ người kém, người kém phải cố gắng để tiến lên, ra sức cần kiệm xây dựng nước nhà.

- Phải nghiêm khắc chống chủ nghĩa cá nhân như tự tư, tự lợi, tự kiêu tự mãn, chỉ tham việc gì có danh tiếng, xem khinh những công việc bình thường. Phải chống tham ô, lãng phí.

- Phải cố gắng học hỏi để không ngừng nâng cao trình độ chính trị, văn hóa và kỹ thuật để phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân.

Bác chỉ nói tóm tắt mấy điểm thôi, các cô, các chú nên bổ sung thêm.

(Bài nói tại Đại hội thanh niên tích cực lao động xã hội chủ nghĩa, ngày 17-3-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.530)

Đoàn kết quần chúng, vượt mọi khó khăn, ra sức học hành, tiến bộ mãi mãi - đó phải là khẩu hiệu của thanh niên ta.

(Thanh niên Trung Quốc, báo Nhân Dân, ngày 30-9-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.153)

Đoàn Thanh niên là cánh tay và đội hậu bị của Đảng, là người phụ trách dắt dìu các cháu nhi đồng.

(Bài nói tại Lễ kỷ niệm lần thứ 35 ngày thành lập Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam, ngày 25-3-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.77)

Đoàn Thanh niên Lao động cần phải phụ trách:

+ Việc tổ chức và giáo dục cho tốt các cháu *nhi đồng*, chuẩn bị cho các cháu ấy mai sau trở nên những đoàn viên tốt.

+ Việc đẩy mạnh phong trào *đời sống mới* một cách thiết thực và liên tục, từ việc nhỏ đến việc to.

+ Việc tuyên truyền sâu rộng và chấp hành nghiêm chỉnh *Luật hôn nhân và gia đình*.

(Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam, ngày 24-3-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.90)

Đoàn Thanh niên Lao động phải là cánh tay đắc lực của Đảng trong việc tổ chức và giáo dục thế hệ thanh niên và nhi đồng thành những chiến sĩ tuyệt đối trung thành với sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản.

(Ba mươi năm hoạt động của Đảng, báo Nhân Dân, ngày 06-01-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.420)

Đoàn Thanh niên Lao động phải xung phong trong mọi công việc để xứng đáng là cánh tay đắc lực của Đảng. Tổ chức của Đoàn phải rộng hơn Đảng.

(Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Cao Bằng, ngày 21-02-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.47)

Đoàn viên là cánh tay của Đảng, là sức xung phong của Đảng.

(Bài nói chuyện với cán bộ và xã viên hợp tác xã Vĩnh Thành (Nghệ An), ngày 10-12-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.282)

Đoàn viên và thanh niên ta nói chung là tốt, mọi việc đều hăng hái xung phong, không ngại khó khăn, có chí tiến thủ. Đảng cần phải chăm lo giáo dục *đạo đức cách mạng* cho họ, đào tạo họ thành những người thừa kế xây dựng xã hội chủ nghĩa vừa “*hồng*” vừa “*chuyên*”.

(Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, viết ngày 15-5-1965, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.612)

Đối với anh hùng, dũng sĩ, chiến sĩ thi đua được Đảng và Nhà nước khen thưởng thì phải qua nhiều cấp,

nhiều ngành cân nhắc, xét duyệt. Còn với người tốt làm những việc tốt thì việc khen thưởng có thể đơn giản hơn.

(Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách “Người tốt, việc tốt”, nói ngày 7-6-1968, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.15, tr.662)

Đối với gia đình, đối với Tổ quốc, phụ lão có trọng trách là bậc tôn trưởng. Đối với làng xóm, đối với bà con, phụ lão có sự tín nhiệm lớn lao. Phụ lão hô, nhân dân hưởng ứng. Phụ lão làm, nhân dân làm theo.

(Lời hiệu triệu đoàn kết tất cả các bậc phụ lão, tháng 6-1941, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.3, tr.233)

Được giải phóng rồi, đồng bào ta phải làm gì?

1. Phải thực hành đại đoàn kết, thương yêu nhau, giúp đỡ nhau trong mọi việc.

2. Phải thi đua tăng gia sản xuất cho mọi người được no ấm.

3. Phải ra sức giúp đỡ Chính phủ, ủng hộ bộ đội để góp phần vào công việc trường kỳ kháng chiến, để chuyển mạnh sang tổng phản công, để đưa kháng chiến đến hoàn toàn thắng lợi.

(Thư gửi đồng bào Hòa Bình, báo *Sự thật*, ngày 27-11-1950, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.6, tr.491)

Giao dục thanh niên không thể tách rời mà phải liên hệ chặt chẽ với những cuộc đấu tranh của xã hội. Trong xã hội cũ có nhiều nọc độc nó làm hại thanh niên. Nhất là văn hóa độc ác của Mỹ, nó dùng mọi cách

như sách báo, phim ảnh v.v. để làm cho thanh niên hư hỏng, trụy lạc. Thậm chí một số thanh niên hóa ra lưu manh, trộm cắp, cờ bạc, v.v..

(Bài nói chuyện tại buổi lễ khai mạc Trường Đại học Nhân dân Việt Nam, ngày 19-1-1955, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.9, tr.265-266)

Giáo viên ta cũng phải thi đua dạy nhanh, trước kia lu bù nhồi sọ, bây giờ phải tìm cách dạy nhanh, nhiều, tốt và rẻ.

(Bài nói tại lớp học chính trị của giáo viên, tháng 8-1959, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.12, tr.270)

Hội còn có nhiệm vụ dạy bảo các cháu thiếu niên về khoa học, kỹ thuật, làm cho các cháu ngay từ thuở nhỏ đã biết yêu khoa học, để mai sau các cháu trở thành những người có thói quen sinh hoạt và làm việc theo khoa học.

(Bài nói tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ I của Hội Phổ biến khoa học, kỹ thuật Việt Nam, ngày 18-5-1963, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.14, tr.99)

Hội tiêu tiền phải rất phân minh, cho hội viên đều biết. Hội phí không nên thu nặng quá; phải theo sức hội viên.

(Đường cách mệnh, năm 1927, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.2, tr.336)

Hôm nay cả nước đang mở một phong trào *Thi đua ái quốc*. Mỗi một người và toàn thể công nhân ta, phải ra sức xung phong trong cuộc thi đua ấy.

(Thư gửi đồng bào lao động toàn quốc, báo *Cứu quốc*, ngày 01-5-1948, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.5, tr.514)

Huy hiệu của thanh niên là “Tay cầm cờ đỏ sao vàng tiến lên”.

Ý nghĩa của nó là: Thanh niên phải *xung phong làm gương mẫu* trong công tác, trong học hỏi, trong tiến bộ, trong đạo đức cách mạng. Thanh niên phải thành một lực lượng to lớn và vững chắc trong công cuộc kháng chiến và kiến quốc. Đồng thời phải vui vẻ và hoạt bát.

(Thư gửi thanh niên, tháng 4-1951,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.66-67)

Kết quả CẦN cộng với kết quả KIỆM là: Bộ đội sẽ đầy đủ, nhân dân sẽ ấm no, kháng chiến sẽ mau thắng lợi, kiến quốc sẽ mau thành công, nước ta sẽ mau giàu mạnh ngang hàng với các nước tiên tiến trên thế giới.

Kết quả chữ CẦN chữ KIỆM to lớn như vậy đó.

Cho nên, người yêu nước thì phải thi đua *thực hành tiết kiệm*.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.125)

Khắp mọi nơi, các đoàn thể, các bộ đội, các hội tôn giáo, các cháu thiếu nhi, đều có gửi thư hứa với tôi:

- Kiên quyết ủng hộ trường kỳ kháng chiến,
- Ra sức thực hành tăng gia sản xuất,
- Hết lòng giúp đỡ đồng bào tản cư,
- Cố gắng phát triển bình dân học vụ.

(Lời cảm ơn đồng bào, ngày 21-3-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.130)

Khẩu hiệu *Thi đua ái quốc* hiện nay là: *Tất cả để chiến thắng*. Chiến thắng giặc thực dân. Chiến thắng giặc đói. Chiến thắng giặc dốt. Chiến thắng mọi tính xấu trong mình ta.

(Lời kêu gọi thi đua chuẩn bị tổng phản công, báo *Sự thật*, ngày 01-8-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.171)

...khen thưởng cũng là một cách giáo dục và cổ động.

(Bài nói tại Hội nghị chiến tranh du kích, ngày 13-7-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.449)

Khi đặt chế độ thưởng, cần phải phân biệt: Địa vị khác nhau của mỗi xí nghiệp trong kinh tế quốc dân và tác dụng khác nhau của công nhân và cán bộ trong việc sản xuất. Xí nghiệp quan trọng thì suất thưởng phải cao hơn xí nghiệp thường. Công nhân và cán bộ chủ chốt thì thưởng nhiều hơn công nhân và cán bộ khác.

Phải tránh cách thưởng “bình quân”, bình quân thì người không đáng thưởng cũng được thưởng, còn người đáng thưởng có khi không được hoặc được thưởng rất ít ỏi.

(Thưởng tăng năng suất, viết năm 1956,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.470)

Không một chỗ nào người phụ nữ thoát khỏi những hành động bạo ngược. Ngoài phố, trong nhà, giữa chợ hay ở thôn quê, đâu đâu họ cũng vấp phải những hành động tàn nhẫn của bọn quan cai trị, sĩ quan, cảnh binh, nhân viên nhà doan, nhà ga. Một người Âu mắng một phụ nữ An Nam là *con đĩ*, *con bú* dù là một việc thông

thường. Ngay giữa chợ Bến Thành ở Sài Gòn - mà người ta bảo là thành phố Pháp - bọn gác chợ người Âu cũng không ngần ngại dùng roi gân bò, dùi cui đánh phụ nữ bản xứ để bắt họ tránh khỏi làm nghẽn lối!

(*Bản án chế độ thực dân Pháp*, năm 1925,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.114)

Khu này phải thi đua với khu khác, tỉnh này phải thi đua với tỉnh khác, ra sức động viên nhân lực, vật lực, tài lực để ráo riết

Đẩy mạnh cuộc cầm cự,

Chuẩn bị tổng phản công,

Ra sức thi đua ái quốc: Sửa chữa khuyết điểm, phát triển ưu điểm, để thực hiện cho kỳ được cái khẩu hiệu.

Tất cả để chiến thắng.

(*Thư gửi Hội nghị Kháng chiến hành chính*, tháng 4-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.63)

Là một bộ phận trong lực lượng cách mạng, trí thức có nhiệm vụ thi đua phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Vì vậy, Đảng và Chính phủ ta rất quý trọng những người *trí thức của nhân dân*, vì nhân dân.

(*Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa I,*
Trường Đại học Nhân dân Việt Nam,
ngày 21-7-1956, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.10, tr.378)

Làm sao cho bà con nông dân hiểu mình là người chủ tập thể, làm chủ hợp tác xã, làm chủ Nhà nước, mà đã làm chủ thì phải đoàn kết chặt chẽ để tăng gia sản xuất, thực hành tiết kiệm, nhằm nâng cao đời sống vật chất và văn hóa của mình.

(*Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ xã Đại Nghĩa (Hà Đông),*
ngày 07-10-1961, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.13, tr.210)

...lao động trí óc có nhiệm vụ rất quan trọng trong sự nghiệp kháng chiến, kiến quốc, trong công cuộc hoàn thành dân chủ mới để tiến đến chủ nghĩa xã hội.

(*Đảng Lao động Việt Nam với lao động trí óc*, báo *Nhân Dân*, ngày 01-05-1951, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.7, tr.72)

Lao động trí óc mà không lao động chân tay, chỉ biết lý luận mà không biết thực hành thì cũng là trí thức có một nửa.

(*Bài nói tại Đại hội sinh viên Việt Nam lần thứ II,*
ngày 07-05-1958, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.11, tr.400)

Lão đồng chí,

Nay có một việc rất quan trọng, cần một người có sáng kiến, nhiều kinh nghiệm, và tính xốc vác. Tức là việc Tổng bí thư cho Ban Thi đua trung ương.

Tôi muốn nhờ đồng chí phụ trách việc ấy.

(*Thư gửi ông Hoàng Đạo Thúy*, tháng 6-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.559)

Lịch sử trong những năm qua đã tỏ rõ lực lượng đoàn kết của nhân dân ta là vô địch và Mặt trận dân tộc thống nhất đã nhiều lần thắng lợi.

Mặt trận Việt Minh đã giúp Cách mạng Tháng Tám thành công.

Mặt trận thống nhất Việt Minh - Liên Việt đã giúp kháng chiến thắng lợi.

Chúng ta có thể tin chắc rằng: Với sự cố gắng của mọi người và sự ủng hộ của toàn dân, Mặt trận Tổ quốc sẽ làm tròn nhiệm vụ vẻ vang là giúp xây dựng một nước Việt Nam hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ và giàu mạnh.

(Bài nói chuyện trong buổi lễ bế mạc Đại hội thành lập Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, ngày 10-9-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.10, tr.131)

Lời thách thi đua phải thiết thực, chớ bông lông. Đã thách thì phải làm cho kỳ được, hoặc vượt qua mức thách, càng tốt.

(Thư gửi các cán bộ, dân quân trường Lê Bình khóa 2, tháng 01-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.19)

Lợi quyền của phụ nữ cần được thật sự bảo đảm. Bản thân phụ nữ thì phải đấu tranh tự cường tự lập để giữ lấy lợi quyền của mình.

(Phải thật sự bảo đảm lợi quyền của phụ nữ, báo Nhân Dân, ngày 28-12-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.13, tr.524)

Lớp này nên thi đua với lớp khác, trường này với trường khác, làm cho học trò thêm hăng hái.

(Đời sống mới, viết ngày 20-3-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.121)

Luật lấy vợ lấy chồng nhằm giải phóng phụ nữ, tức là giải phóng phân nửa xã hội. Giải phóng người đàn bà, đồng thời phải tiêu diệt tư tưởng phong kiến, tư tưởng tư sản trong người đàn ông.

(Bài nói tại Hội nghị Cán bộ thảo luận Dự thảo Luật Hôn nhân và Gia đình, ngày 10-10-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.12, tr.301)

Luật lấy vợ lấy chồng sắp đưa ra Quốc hội là một cuộc cách mạng, là một bộ phận của cách mạng xã hội chủ nghĩa.

(Bài nói tại Hội nghị Cán bộ thảo luận Dự thảo Luật Hôn nhân và Gia đình, ngày 10-10-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.12, tr.301)

Lực lượng chủ chốt của cách mạng là công nhân và nông dân. Vì họ là người trực tiếp sản xuất tất cả mọi tài phú làm cho xã hội sống. Vì họ đông hơn hết, mà cũng bị áp bức bóc lột nặng nề hơn hết. Vì chí khí cách mạng của họ chắc chắn, bền bỉ hơn của mọi tầng lớp khác.

(Bài nói chuyện tại lớp nghiên cứu chính trị khóa I, Trường Đại học Nhân dân Việt Nam, ngày 21-7-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.10, tr.376)

Lực lượng của chúng ta là hàng chục triệu đồng bào nông dân lao động, sẵn sàng chờ Chính phủ và Đảng tổ chức và lãnh đạo, để hăng hái vươn mình dậy đánh tan

ách nô lệ của phong kiến và thực dân. Khéo tổ chức, khéo lãnh đạo, thì lực lượng ấy sẽ làm xoay trời chuyển đất,...

(Báo cáo trước Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, Khóa I, Kỳ họp thứ ba, ngày 01-12-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.8, tr.358)

Luôn luôn ghi nhớ rằng người thầy thuốc giỏi, đồng thời phải là người mẹ hiền...

(Thư khen cán bộ và nhân viên quân y, ngày 31-7-1967, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.15, tr.361)

Miền Bắc là nền tảng, là gốc rễ của lực lượng đấu tranh của nhân dân ta. Nền có vững, nhà mới chắc. Gốc có mạnh, cây mới tốt. Muốn thực hiện Cương lĩnh của Mặt trận, thì chúng ta phải ra sức củng cố miền Bắc về mọi mặt, phải làm cho miền Bắc vững mạnh và tiến lên mãi...

(Bài nói chuyện trong buổi lễ bế mạc Đại hội thành lập Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, ngày 10-9-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.10, tr.130)

...mọi việc ngày nay đều phải hướng cả về kháng chiến. Vì vậy, nhiệm vụ của các Ủy ban kháng chiến hành chính các cấp là phải phát động phong trào Thi đua ái quốc, toàn diện và toàn dân, để đưa kháng chiến mau đến thắng lợi, thống nhất và độc lập mau đến thành công.

(Thư gửi các ủy viên Ủy ban kháng chiến hành chính Nam Bộ, các tỉnh, quận và xã ở Nam Bộ, ngày 15-9-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.613)

...mỗi cuộc thi đua phải có tính phổ biến, sao cho mọi người, mọi tập thể cố gắng thì đều có thể đạt được.

Tết trồng cây cũng như mọi việc khác, các cấp ủy đảng phải lãnh đạo cụ thể và chặt chẽ thì sẽ thành công.

(Tết trồng cây, báo Nhân Dân, ngày 30-12-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.13, tr.303)

Mỗi một người và tất cả phụ nữ phải hăng hái nhận lấy trách nhiệm của người làm chủ đất nước, tức là phải ra sức thi đua tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm để xây dựng nước nhà, xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Muốn làm tròn nhiệm vụ vẻ vang đó, phụ nữ ta phải xóa bỏ cái tâm lý tự ti và ỷ lại; phải có ý chí tự cường, tự lập; phải nâng cao lên mãi trình độ chính trị, văn hóa, kỹ thuật.

(Bài nói chuyện tại Đại hội phụ nữ toàn quốc lần thứ III, ngày 09-3-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.13, tr.59)

Mỗi người dân phải hiểu: có tự lập mới độc lập, có tự cường mới tự do. Đã đoàn kết, ta phải đoàn kết chặt chẽ rộng rãi thêm. Đã cố gắng, ta phải hăng hái mà cố gắng mãi. Mỗi một người phải lấy việc xung phong trong phong trào Thi đua ái quốc là nhiệm vụ thiêng liêng của mình, phải cố làm cho được.

(Lời kêu gọi trong dịp 1.000 ngày kháng chiến, báo Cứu quốc, ngày 22-6-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.553)

Mỗi người dân Việt Nam, bất kỳ già, trẻ, trai, gái; bất kỳ giàu, nghèo, lớn, nhỏ, đều cần phải trở nên một chiến sĩ tranh đấu trên mặt trận: Quân sự, Kinh tế, Chính trị, Văn hóa. Thực hiện khẩu hiệu:

Toàn dân kháng chiến,

Toàn diện kháng chiến.

(Lời kêu gọi Thi đua ái quốc, ngày 11-6-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.556-558)

Một điều nữa Bác cần nói là: *Phải kính trọng phụ nữ*. Chúng ta làm cách mạng là để tranh lấy bình quyền bình đẳng, trai gái đều ngang quyền như nhau... Phụ nữ thì phải tự mình phấn đấu giữ gìn quyền bình đẳng với đàn ông.

(Bài nói với đồng bào và cán bộ tỉnh Thái Bình, ngày 01-01-1967,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.260)

Một đoàn thể mạnh thì cái tốt càng ngày càng phát triển, cái dở càng ngày càng bớt đi. Một điều tốt phải đưa ra tất cả mọi người cùng học, một điều xấu phải đưa ra tất cả mọi người cùng biết mà tránh.

(Bài nói chuyện với cán bộ tỉnh Thanh Hóa, ngày 20-2-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.69)

Một mặt, chúng ta thi đua KIỂM.

Một mặt, chúng ta thi đua CẦN.

(Cần kiệm liêm chính, báo Cứu quốc, ngày 30-5 - 02-6-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.125)

Một nhiệm vụ quan trọng nữa của thanh niên trí thức là phát triển giáo dục, trước hết là xoá nạn mù chữ.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị chuyên đề sinh viên quốc tế họp tại Việt Nam, ngày 01-9-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.188)

Mục đích công đoàn là phải cải thiện dần đời sống

công nhân, nâng cao đời sống vật chất, văn hoá của giai cấp công nhân nói riêng và của nhân dân nói chung.

(Nói chuyện ở Trường Cán bộ Công đoàn, ngày 19-01-1957,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.479)

Muốn ăn quả thì phải chịu khó trồng cây.

Muốn uống nước thì phải ra sức đào giếng.

Hiện nay, chúng ta đang ở trong giai đoạn trồng cây, đào giếng. Sự chịu đựng và cố gắng ngày nay, sẽ biến thành kết quả tốt đẹp ngày sau. Mọi người, mọi ngành cố gắng thi đua tăng gia sản xuất và tiết kiệm, thì mai đây dân ta nhất định giàu, nước ta nhất định mạnh, và hòa bình, thống nhất, độc lập, dân chủ khắp cả nước nhất định thành công.

(1-5, báo Nhân Dân, ngày 1-5-1955,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.446-447)

Muốn cho công tác phổ biến khoa học, kỹ thuật thành phong trào mạnh mẽ, Hội phải dựa vào lực lượng to lớn của các tổ chức quần chúng như thanh niên, phụ nữ, công đoàn..., đồng thời phải phối hợp chặt chẽ với các ngành chuyên môn và các tổ chức khoa học khác.

(Bài nói tại Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ I của Hội Phổ biến khoa học, kỹ thuật Việt Nam, ngày 18-5-1963,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.98-99)

...muốn giáo dục các cháu thành người tốt, nhà trường, đoàn thể, gia đình, xã hội đều phải kết hợp chặt chẽ với nhau.

(Nói chuyện tại Hội nghị cán bộ phụ trách thiếu nhi toàn miền Bắc, ngày 19-02-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.77)

Muốn kháng chiến hoàn toàn thắng lợi, dân chủ nhân dân thật thà thực hiện, thì phải thiết thực nâng cao quyền lợi kinh tế và chính trị của nông dân, phải chia ruộng đất cho nông dân.

(Diễn văn khai mạc Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa II), ngày 25-01-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.8, tr.31)

Muốn làm cho mọi công tác tiến lên nữa, cần đẩy mạnh phong trào thi đua yêu nước, và phải làm sao cho phong trào thi đua lúc nào cũng sôi nổi, liên tục, thành hoạt động tự giác của mọi người.

(Bài nói chuyện với Đại hội Đảng bộ Thành phố Hà Nội, báo Nhân Dân, ngày 20-6-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.12, tr.605)

...Muốn thi đua có kết quả tốt, thì đầu óc cần phải suy nghĩ tìm tòi, cũng như tay chân phải cần cù nhanh nhẹn.

(Một công nhân gương mẫu, báo Nhân Dân, ngày 29-3-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.9, tr.384)

Muốn thi đua đạt kết quả tốt, phải giữ đúng kỷ luật lao động, vì kỷ luật lao động là do giai cấp công nhân tự đặt ra, Chính phủ và Đảng đúc lại; nên khi đã có kỷ luật lao động mọi người phải tuân theo. Nếu không nghiêm, thi đua sẽ lệch lạc.

(Nói chuyện tại Đại hội liên hoan chiến sĩ thi đua công nghiệp toàn quốc 1956, ngày 24-3-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.10, tr.294)

...muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội phải có người xã hội chủ nghĩa. Công nhân phải thành người xã hội chủ

nghĩa, cán bộ công đoàn trước hết phải là người xã hội chủ nghĩa.

(Bài nói tại Hội nghị cán bộ công đoàn, ngày 14-3-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.12, tr.123)

Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội, mà xa rời sự lãnh đạo của giai cấp công nhân và của Đảng, là một điều không thể tưởng tượng.

(Những lời thăm thiết, báo Nhân Dân, ngày 21-01-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.9, tr.273)

Nếu toàn dân ta THI ĐUA TIẾT KIỆM:

Các cơ quan tiết kiệm tiền công và của công, để đỡ tốn ngân quỹ;

Chiến sĩ thi đua tiết kiệm thuốc đạn, bằng cách bắn phát nào trúng phát ấy;

Công nhân thi đua tiết kiệm nguyên liệu;

Học sinh thi đua tiết kiệm giấy bút;

Đồng bào hậu phương thi đua tiết kiệm tiền bạc và lương thực, để giúp đỡ bộ đội;

Mỗi người, thi đua tiết kiệm thời giờ;

Thì kết quả thi đua tiết kiệm cũng bằng kết quả thi đua tăng gia sản xuất.

(Cần kiệm liêm chính, viết khoảng tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.124, 125)

Ngày nay, các cháu là nhi đồng. Ngày sau, các cháu là người chủ của nước nhà, của thế giới. Các cháu đoàn kết thì thế giới hòa bình và dân chủ, sẽ không có chiến tranh.

(*Thư Trung thu gửi các cháu nhi đồng*, báo *Cứu quốc*, ngày 12-9-1951, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.7, tr.186)

Người làm thầy giáo, thầy thuốc, văn nghệ, văn văn, cũng không thể sung sướng trong lúc cả nước bần cùng.

Những nhà *tư sản dân tộc* cũng bị đế quốc và phong kiến đè nén ngăn trở, không có đường ra, doanh nghiệp của họ rất bấp bênh và thường dễ phá sản.

Vì lẽ đó, muốn giải phóng thì nhân dân, tức là công, nông, tiểu tư sản và tư sản dân tộc, phải đoàn kết để đánh đổ đế quốc, đánh đổ phong kiến và tư sản mại bản.

(*Thường thức chính trị*, báo *Cứu quốc*, từ ngày 16-01 đến 23-9-1953, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.8, tr.253)

Người người thi đua.

Ngành ngành thi đua.

Ngày ngày thi đua.

Ta nhất định thắng.

Địch nhất định thua.

(*Thơ chúc Tết Xuân Kỷ Sửu*, năm 1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.23)

Người ta thường nói: Thanh niên là người chủ tương lai của nước nhà. Thật vậy nước nhà thịnh hay suy, yếu hay mạnh một phần lớn là do các thanh niên.

(*Thư gửi các bạn thanh niên*, ngày 17-8-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.216)

Nhân dân ta rất biết ơn các bà mẹ cả hai miền Nam Bắc, đã sinh đẻ và nuôi dạy những thế hệ anh hùng của nước ta.

(*Phát biểu tại Lễ kỷ niệm lần thứ 20 ngày thành lập Hội Phụ nữ Việt Nam*, ngày 19-10-1966, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.15, tr.172)

Nhân dịp này, Bác muốn dặn thêm các cháu mấy điều:

- Phải luôn luôn nâng cao chí khí cách mạng “trung với nước, hiếu với dân, nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng”. Không sợ gian khổ, hy sinh, hăng hái thi đua tăng gia sản xuất và anh dũng chiến đấu, xung phong đi đầu trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước.

- Phải tin tưởng sâu sắc ở lực lượng và trí tuệ của tập thể, của nhân dân. Tăng cường đoàn kết và giúp đỡ lẫn nhau. Nâng cao ý thức tổ chức và kỷ luật. Kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân và chủ nghĩa tự do.

- Luôn luôn trau dồi đạo đức cách mạng, khiêm tốn và giản dị. Chống kiêu căng, tự mãn. Chống lãng phí, xa hoa. Thực hành tự phê bình và phê bình nghiêm chỉnh, để giúp nhau cùng tiến bộ mãi.

- Ra sức học tập nâng cao trình độ chính trị, văn hóa, khoa học kỹ thuật và quân sự để cống hiến ngày càng nhiều cho Tổ quốc, cho nhân dân.

- Luôn luôn chú ý dìu dắt và giáo dục thiếu niên và nhi đồng, làm gương tốt về mọi mặt cho đàn em noi theo.

Bác gửi lời thân ái đến:

- Các cháu thanh niên Việt kiều ở nước ngoài luôn luôn hướng về Tổ quốc.

- Các cháu thanh niên Hoa kiều kề vai sát cánh với thanh niên Việt Nam trong công cuộc chống Mỹ, cứu nước.

- Các cháu thanh niên các nước hàng hải ghi tên tình nguyện cùng nhân dân Việt Nam đấu tranh chống đế quốc Mỹ xâm lược.

(*Thư gửi thanh niên*, ngày 02-9-1965,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.14, tr.619)

...Nhiệm vụ chính của Đội lão quân là làm cho phong trào *Thi đua ái quốc* sôi nổi, rộng khắp, thiết thực, bền bỉ để làm cho giai đoạn cầm cự mau thắng lợi và để chuẩn bị đầy đủ cho cuộc tổng phản công.

(*Thư gửi Đội Lão quân huyện Nam Đàn*, ngày 17-02-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.33)

Nhiệm vụ chính của thanh niên học sinh là học. Dưới chế độ thực dân phong kiến, mục đích đi học là cốt được mảnh bằng để làm ông thông, ông phán, lĩnh lương nhiều, ăn ngon, mặc đẹp. Thế thôi, số phận dân tộc thế nào, tình hình thế giới biến đổi thế nào, không hay, không biết gì hết.

(*Nói chuyện với nam nữ thanh niên học sinh các trường Trung học Nguyễn Trãi, Chu Văn An và Trưng Vương (Hà Nội)*, ngày 18-12-1954, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.9, tr.178)

Nhiệm vụ của thanh niên không phải là hỏi nước nhà đã cho mình những gì. Mà phải tự hỏi mình đã làm

gì cho nước nhà? Mình phải làm thế nào cho ích lợi nước nhà nhiều hơn? Mình đã vì lợi ích nước nhà mà hy sinh phấn đấu chừng nào?

(*Bài nói chuyện tại buổi lễ khai mạc Trường Đại học Nhân dân Việt Nam*, ngày 19-01-1955, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.9, tr.265)

Nhiều thanh niên nông thôn chưa hiểu rằng nông nghiệp là cực kỳ quan trọng cho quốc kế dân sinh, vì vậy mà họ chưa thật thích thú với sản xuất nông nghiệp.

(*Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam*, ngày 24-3-1961, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.13, tr.91)

Nhưng dù sao, số người và những tập thể được công nhận là anh hùng, dũng sĩ, chiến sĩ thi đua, được tặng huân chương, huy chương vẫn chỉ là số ít so với hàng triệu, hàng chục triệu con người hằng ngày góp gió thành bão, đang gánh vác mọi việc nước, việc nhà để đánh thắng giặc Mỹ và xây dựng chủ nghĩa xã hội. Có tập thể vĩ đại ấy mới có Đảng ta vĩ đại, mới có Cách mạng Tháng Tám thắng lợi, mới có kháng chiến chống Pháp Thành công, mới có sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước được cả thế giới ca ngợi... Từ ngày hòa bình lập lại, Bác có yêu cầu báo của Đảng và của các đoàn thể mở ra mục *Người mới, việc mới* để làm việc đó đi đôi với phong trào thi đua ở các cấp, các ngành.

Bây giờ nên gọi là *Người tốt, việc tốt* cho đúng hơn.

(*Ý kiến về việc làm và xuất bản loại sách "Người tốt, việc tốt"*, nói ngày 07-6-1968, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.15, tr.662)

Những cán bộ có ưu điểm thì phải khen thưởng; người làm trái kỷ luật thì phải phạt. Nếu không thưởng thì không có khuyến khích; nếu không có phạt thì không giữ vững kỷ luật. *Thưởng phạt nghiêm minh là cần thiết.*

(Nói chuyện trong Hội nghị tổng kết cải cách ruộng đất đợt II của đoàn "Thái Nguyên - Bắc Giang", ngày 08-02-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.9, tr.310)

Những người trí thức tham gia cách mạng, tham gia kháng chiến rất quý báu cho Đảng. Không có những người đó thì công việc cách mạng khó khăn thêm nhiều.

Nhưng có đôi người trí thức vì thế mà kiêu ngạo, lên mặt. Chúng kiêu ngạo lên mặt rất có hại cho họ. Nó ngăn trở họ tiến bộ.

(Sửa đổi lỗi làm việc, tháng 10-1947, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.275)

Nói phụ nữ là nói phân nửa xã hội. Nếu không giải phóng phụ nữ thì không giải phóng một nửa loài người.

Nếu không giải phóng phụ nữ là xây dựng chủ nghĩa xã hội chỉ một nửa.

(Bài nói tại Hội nghị cán bộ thảo luận dự thảo Luật Hôn nhân và gia đình, ngày 10-10-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.12, tr.300)

Non sông gấm vóc Việt Nam do phụ nữ ta, trẻ cũng như già, ra sức dệt thêu mà thêm tốt đẹp, rực rỡ.

(Thư gửi phụ nữ nhân dịp kỷ niệm Hai Bà Trưng và ngày Quốc tế phụ nữ, báo Nhân Dân, ngày 13-3-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.7, tr.340)

Non sông Việt Nam có trở nên tươi đẹp hay không, dân tộc Việt Nam có bước tới đài vinh quang để sánh vai với các cường quốc năm châu được hay không, chính là nhờ một phần lớn ở công học tập của các em.

(Thư gửi các học sinh, tháng 9-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.4, tr.35)

...nông dân là một lực lượng rất to lớn của dân tộc, một đồng minh rất trung thành của giai cấp công nhân.

Muốn kháng chiến kiến quốc thành công, muốn độc lập thống nhất thật sự ắt phải dựa vào lực lượng của nông dân.

(Thư gửi Hội nghị cán bộ nông dân cứu quốc toàn quốc, tháng 11-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.248)

Nông dân ta chí khí rất anh dũng, kinh nghiệm rất nhiều, lực lượng rất to. Điều đó đã tỏ rõ trong thời kỳ cách mạng và kháng chiến. Nếu lãnh đạo tốt, thì khó khăn gì họ cũng khắc phục được, việc gì to lớn mấy họ cũng làm được.

(Nói chuyện với cán bộ tỉnh Hưng Yên, ngày 03-7-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.11, tr.493)

Nông dân ta giàu thì nước ta giàu. Nông nghiệp ta thịnh thì nước ta thịnh.

(Thư gửi điền chủ nông gia Việt Nam, ngày 11-4-1946, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.4, tr.246)

Nông dân ta là một lực lượng sản xuất rất to lớn, đồng thời là một lực lượng cách mạng rất to lớn.

(*Báo cáo về dự thảo Hiến pháp sửa đổi tại Kỳ họp thứ 11, Quốc hội khoá I nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, ngày 18-12-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.12, tr.370*)

Nông vận là phải:

- Tổ chức nông dân thật chặt chẽ.
- Đoàn kết nông dân thật khăng khít.
- Huấn luyện nông dân thật giác ngộ.
- Lãnh đạo nông dân hăng hái đấu tranh cho lợi ích của nông dân, của Tổ quốc.

(*Thư gửi Hội nghị Cán bộ nông dân cứu quốc toàn quốc, tháng 11-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.248*)

Nước ta là một nước dân chủ. Mọi công việc đều vì lợi ích của dân mà làm. Khắp nơi có đoàn thể nhân dân, như Hội đồng nhân dân, Mặt trận, Công đoàn, Hội Nông dân cứu quốc, Phụ nữ cứu quốc, v.v. Những đoàn thể ấy là tổ chức của dân, phấn đấu cho dân, bênh vực quyền của dân, liên lạc mật thiết nhân dân với Chính phủ.

(*Thư gửi đồng bào liên khu IV, giữa năm 1950, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.397*)

Nước ta là một nước nông nghiệp.

Hơn 9 phần 10 dân ta là nông dân.

Hơn 9 phần 10 nông dân ta là trung, bản và cố nông.

- Trong Vệ quốc quân và bộ đội địa phương, dân quân du kích số đông là nông dân.

- Tăng gia sản xuất để nuôi bộ đội, nuôi công nhân và công chức, là nông dân.

- Công việc phá hoại để chống giặc, công việc sửa chữa đường sá, giao thông, vận tải phần lớn do nông dân làm.

Nói tóm lại, nông dân là một lực lượng rất to lớn của dân tộc, một đồng minh rất trung thành của giai cấp công nhân.

Muốn kháng chiến kiến quốc thành công, muốn độc lập thống nhất thật sự ắt phải dựa vào lực lượng của nông dân.

(*Thư gửi Hội nghị Cán bộ nông dân cứu quốc toàn quốc, tháng 11-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.248*)

Nước ta, sĩ, nông, công, thương, binh đều phải *Thi đua ái quốc*.

(*Thư cảm ơn ông Vũ Hữu Dũng, tháng 3-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.48*)

Ở miền Bắc, trong mọi việc, việc dạy và học cũng thế, mọi người phải *làm việc bằng hai để đền đáp cho đồng bào miền Nam ruột thịt*. Ở đây cũng như các ngành khác, phải đào tạo cán bộ cho miền Nam để

đến ngày nước nhà thống nhất, các cháu ấy sẽ góp phần xây dựng miền Nam thân yêu.

(Bài nói chuyện tại Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, ngày 21-10-1964, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.14, tr.403)

... ở trường cũng phải có cuộc thi đua yêu nước. Giáo viên thì thi đua tìm cách dạy cho dễ hiểu, cho chóng tiến bộ. Học sinh thì thi đua học cho chóng, cho nhiều, cho tốt.

(Thư gửi Trường Trần Quốc Tuấn nhân dịp khai giảng khóa thứ IV, tháng 5-1948, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.541)

Phải chăm lo học hành và gắng thực hiện 5 điều:
HĂNG HÁI, HI SINH, BÁC ÁI, ĐOÀN KẾT,
KỶ LUẬT.

(Lời khuyên sinh viên Trường Quân y, báo *Cứu quốc*, ngày 23-11-1946, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.509)

Phải đặc biệt chú ý đến sức lao động phụ nữ. Phụ nữ là đội quân lao động rất đông. Phải giữ gìn sức khỏe cho phụ nữ để chị em tham gia sản xuất được tốt. Ví dụ: Khi phụ nữ có kinh thì hợp tác xã chớ phân công cho họ đi làm ở chỗ ruộng sâu, nước rét. Các hợp tác xã phải có những tổ giữ trẻ tốt để phụ nữ có con mọn có chỗ gửi các cháu để yên tâm lao động.

(Bài nói với đồng bào và cán bộ tỉnh Thái Bình, ngày 01-01-1967, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.15, tr.259, 260)

Phải khen thưởng các chiến sĩ có công, cất nhắc các cán bộ và đội viên tiến bộ, nhất là đối với những người đã ở trong quân đội lâu năm.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị tổng kết chiến dịch Lê Hồng Phong II, từ ngày 23 đến 28-10-1950, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.458)

...phải đẩy mạnh thi đua giữa địa phương này với địa phương khác, ngành này với ngành khác, cơ quan này với cơ quan khác để học tập lẫn nhau và cùng nhau tiến bộ.

(Bài nói tại Đại hội "Ba sẵn sàng" của Đoàn Thanh niên Lao động các cơ quan Trung ương, tháng 11-1965, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.14, tr.751)

Phải kính trọng phụ nữ. Chúng ta làm cách mạng là để tranh lấy bình quyền bình đẳng, trai gái đều ngang quyền như nhau. Lênin dạy chúng ta: Phụ nữ là một nửa xã hội. Nếu phụ nữ chưa được giải phóng thì xã hội chưa được giải phóng cả. Phụ nữ thì phải tự mình phấn đấu giữ gìn quyền bình đẳng với đàn ông. Đàn ông phải kính trọng phụ nữ. Nhưng Bác nghe nói vẫn có người đánh chửi vợ! Đó là một điều đáng xấu hổ. Như thế thì còn gì là tình nghĩa vợ chồng? Như thế là phạm pháp, là cực kỳ dã man.

(Bài nói với đồng bào và cán bộ tỉnh Thái Bình, ngày 01-01-1967, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.15, tr.260)

Phải tích cực áp dụng phương pháp thi đua trong tất cả mọi việc. Tự mình thi đua và hướng dẫn, tổ chức cho đoàn thể nông dân thi đua để làm cho nhanh, cho tốt, cho nhiều.

(Thư gửi Hội nghị Canh nông Việt Bắc, tháng 8-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.189)

Phải tích cực chống lãng phí, tham ô, vì những sai lầm đó có hại cho Nhà nước, cho nhân dân và có hại trực tiếp cho cán bộ, nhân viên...

(Nói chuyện tại Đại hội Chiến sĩ thi đua ngành thương nghiệp lần thứ nhất, tạp chí Sinh hoạt thương nghiệp, số đặc biệt, năm 1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.336)

Phải vun trồng cho nhi đồng cái thói quen đoàn kết và tập thể, mở mang tính hăng hái và tính sáng tạo của nhi đồng. Làm cho nhi đồng dần dần có cái tư cách của con người mới: không sợ khó, không sợ khổ, bạo dạn, bền gan.

(1-6, báo Nhân Dân, ngày 1-6-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.500)

Phong trào thi đua đã chứng tỏ: Một số người làm việc kém, một số người làm việc khá, lại có một số người làm rất giỏi - theo cho kịp những người làm rất giỏi để phổ biến việc nâng cao năng suất, thế là thi đua.

(Đạo đức lao động, báo Cứu quốc, ngày 04-6-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.418)

Phong trào thi đua phải liên tục, bền bỉ, thiết thực. Phải tránh cái lối “đầu năm đứng đỉnh la đà, cuối năm dốc kiệt sức ra làm bù”.

(Phải không ngừng cải tiến quản lý xí nghiệp, báo Nhân Dân, ngày 17-2-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.478)

Phụ nữ chiếm một nửa tổng số nhân dân. Để xây dựng chủ nghĩa xã hội thì phải thật sự giải phóng phụ nữ và tôn trọng quyền lợi của phụ nữ. Hiến pháp và pháp luật của nước ta đã quy định rõ điều đó.

(Phải thật sự tôn trọng quyền lợi của phụ nữ, báo Nhân Dân, ngày 23-10-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.705)

Phụ nữ lại càng cần phải học, đã lâu chị em bị kìm hãm, đây là lúc chị em phải cố gắng để kịp nam giới, để xứng đáng mình là một phần tử trong nước, có quyền bầu cử và ứng cử.

(Chống nạn thất học, báo Cứu quốc, ngày 04-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.41)

Phụ nữ phải nâng cao tinh thần làm chủ, cố gắng học tập và phấn đấu; phải xóa bỏ tư tưởng bảo thủ, tự ti; phải phát triển chí khí tự cường, tự lập.

(Bài nói tại Đại hội liên hoan phụ nữ “năm tốt”, ngày 30-4-1964, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.313)

Phụ nữ ta cần phải đoàn kết chặt chẽ chị em các dân tộc, lao động chân tay và lao động trí óc, phụ nữ miền Bắc và miền Nam. Cần đoàn kết với phụ nữ các nước phe ta và phụ nữ tiến bộ thế giới, để đấu tranh cho mục đích chung là hòa bình thế giới và chủ nghĩa xã hội.

(Bài nói chuyện tại Đại hội phụ nữ toàn quốc lần thứ III, ngày 09-3-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.58)

Phụ nữ ta chẳng tầm thường,

Dánh Đông, dẹp Bắc làm gương để đời,

(*Lịch sử nước ta*, tháng 02-1942,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.3, tr.260)

Phụ nữ và thanh niên cần phải gánh vác chính trong việc xây dựng đời sống mới và thực hiện đúng đắn Luật hôn nhân và gia đình.

(*Bài nói chuyện với đồng bào các dân tộc tỉnh Tuyên Quang*, tháng 3-1961, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.13, tr.83)

Phương Tây cũng như phương Đông, mọi người đều oán ghét chiến tranh xâm lược, mọi người đều mong muốn hòa bình.

(*Phương Tây và phương Đông*, báo *Nhân Dân*, ngày 2-9-1951, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.7, tr.178)

Quá khứ, hiện tại và tương lai của mọi người không phải luôn giống nhau.

(*Sửa đổi lối làm việc*, tháng 10-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.5, tr.318)

Rất quan tâm đến gia đình là đúng và nhiều gia đình cộng lại mới thành xã hội, xã hội tốt thì gia đình càng tốt, gia đình tốt thì xã hội mới tốt. Hạt nhân của xã hội là gia đình. Chính vì muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội mà phải chú ý hạt nhân cho tốt.

(*Bài nói tại Hội nghị cán bộ thảo luận dự thảo Luật Hôn nhân và gia đình*, ngày 10-10-1959, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.12, tr.300)

Ruộng rẫy là chiến trường,

Cuốc cày là vũ khí,

Nhà nông là chiến sĩ,

Hậu phương thi đua với tiền phương.

(*Thư gửi nông dân thi đua canh tác*, tháng 2-1951, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.7, tr.44)

Sáng kiến và kinh nghiệm là của quý chung cho cả dân tộc. Chúng ta phải ra sức làm cho nó dồi dào thêm và lan rộng mãi. Đầu thì lan khắp một đơn vị, một nhà máy, một làng, v.v.. Dần dần lan khắp cả quân đội, cả ngành công nghệ, cả nước. Sáng kiến và kinh nghiệm cũng như những con suối nhỏ chảy vào sông to, những sông to chảy vào bể cả. Không biết quý trọng sáng kiến và phổ biến kinh nghiệm tức là lãng phí của dân tộc.

(*Bài nói tại Đại hội các chiến sĩ thi đua và cán bộ gương mẫu toàn quốc*, ngày 01-5-1952, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.7, tr.404)

Sau này công tác giáo dục phần nhiều phải do phụ nữ đảm nhiệm. Muốn phụ nữ đảm nhiệm, thì phải bồi dưỡng cho phụ nữ.

(*Nói chuyện tại Đại hội giáo dục phổ thông toàn quốc*, ngày 23-3-1956, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.10, tr.289)

Sự cực khổ dân cày An Nam là:

1. Ruộng bị Tây choán hết, không đủ mà cày.
2. Gạo bị nó chở hết, không đủ mà ăn.

3. Làm nhiều, được ít, thuế nặng.

4. Lại thêm nước lụt, đại hạn, võ đê, mất mùa.

5. Đến nỗi chết đói, hoặc bán vợ đợ con, hoặc đem thân làm nô lệ như những người nó chở đi Tân thế giới.

6. Nào là chính trị áp bức (thủ hỏi dân cày ta có quyền chính trị gì?), văn hóa áp bức (dân cày ta được mấy người biết chữ, trong làng được mấy trường học?).

Nếu dân cày An Nam muốn thoát khỏi vòng cay đắng ấy, thì phải tổ chức nhau để kiếm đường giải phóng.

(Đường cách mệnh, năm 1927,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.338-339)

Sau những cuộc thắng lợi ở Bắc và Nam, ta lại tiến lên một bước mới, một bước để kháng chiến lúc đó và kiến quốc ngày sau...

“Nói tóm tắt, bước mới ấy là phong trào *Thi đua ái quốc* do Chính phủ kháng chiến Hồ Chí Minh nêu ra.

“Thi đua ái quốc là một phong trào để hoàn toàn thực hiện cái khẩu hiệu: “Toàn dân kháng chiến, toàn diện kháng chiến”.

“Nó là thế này: Bất kỳ hạng người nào, bất kỳ nghề nghiệp gì, ai cũng thi đua nhau

“làm cho mau,

“làm cho tốt,

“làm cho đẹp,

“làm cho nhiều.

“Nhà nông thi đua nhau chăn nuôi, giống giọt cho nhiều, cho tốt để cho đủ ăn, đủ mặc và để tiếp tế cho quân đội ăn no, mặc ấm mà đánh giặc.

“Công nhân thi đua nhau làm súng đạn và các thứ khác cho nhiều, cho tốt, để tiện lợi cho dân và để quân đội có súng ống đầy đủ mà đánh giặc.

“Quân đội thi đua nhau bắn súng cho giỏi, ném lựu đạn cho xa, cho trúng và diệt cho nhiều địch, cướp cho nhiều súng.

“Văn nhân, nghệ sĩ thi đua nhau sáng tác cho hay, cho nhiều, để cổ động trong nhân dân, tuyên truyền ra thế giới, và để lưu lại cho đời sau những sự tích vĩ đại trong cuộc kháng chiến vĩ đại của dân tộc ta.

“Các nhà chuyên môn, các kỹ sư thi đua nhau chế tạo máy móc cho nhiều, cho tốt, để cho dân sinh được tiện lợi, kháng chiến chóng thành công.

“Y sĩ, dược sĩ thi đua nhau tìm ra những thứ thuốc để chế và hay, để chữa bệnh và giữ gìn sức khỏe cho bộ đội và nhân dân.

“Nhân viên và cán bộ thi đua nhau làm việc cho nhanh chóng và thực hành đúng 4 chữ *cần, kiệm, liêm, chính*; công việc chạy, mà lại được dân yêu, dân phục, dân tin.

“Các nhà giáo dục thi đua nhau tìm cách dạy dỗ cho mau, cho tốt, cho thiết thực với công việc kháng chiến và kiến quốc, để đào tạo ra nhiều cán bộ có tài, có đức cho nhà nước.

“Bình dân học vụ thi đua giết cho mau hết giặc dốt... Thi đua bắt đầu từ tháng 6 năm 1948 đến tháng 6 năm 1953, trong nước ta già trẻ gái trai đều biết đọc biết viết hết, chỉ sót một người. Người đó là một bà cụ 70 tuổi, ở làng X.L. Bà cụ vì tai điếc, không muốn học. Khi biết rằng cả nước ai cũng biết chữ chỉ còn một mình bà không biết, bà thề quyết học cho được. Đến đầu tháng 9, bà cụ đã đọc và viết được. Rằm tháng 9, Chính phủ ra lệnh cả nước khai hội ăn mừng: toàn dân Việt Nam thoát nạn mù chữ.

(Giấc ngủ mười năm, viết năm 1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.91-93)

Sự tự do, bình đẳng phải cách mệnh mà lấy lại, hội nông là một cái nền cách mệnh của dân ta. Nếu thợ thuyền và dân cày trước tổ chức kiên cố, sau đồng tâm hiệp lực mà cách mệnh thì sẽ khỏi những sự cực khổ ấy.

(Đường cách mệnh, năm 1927,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.341)

Tất cả các cơ quan, bộ đội, tất cả các đoàn thể phải phụ trách thiết thực huấn luyện cho binh sĩ, cán bộ và nhân dân điều lợi, điều hại và cách giữ bí mật. Mỗi người phải coi việc giữ bí mật là một nghĩa vụ của mình đối với Tổ quốc, đối với Chính phủ.

(Phải giữ bí mật, báo Sự thật, ngày 1-6-1950,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.390)

Tất cả cán bộ chính quyền, tất cả cán bộ Đoàn thể và tất cả hội viên của các tổ chức nhân dân (Liên Việt, Việt Minh, v.v.) đều phải phụ trách dân vận.

(Dân vận, báo Sự thật, ngày 15-10-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.233)

Tăng gia và tiết kiệm cộng lại với nhau, thì một người có tác dụng bằng nhiều người, một vốn có tác dụng bằng nhiều vốn.

(Một công nhân gương mẫu, báo Nhân Dân, ngày 29-3-1955,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.384)

Thanh niên bây giờ là một thế hệ vẻ vang.

(Bài nói tại Đại hội sinh viên Việt Nam lần thứ II, ngày 7-5-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.399)

Thanh niên cần phải có chí tự động, tự cường, tự lập.

Phải có khí khái ham làm việc, chứ không ham địa vị.

Phải có quyết tâm, đã làm việc gì thì làm cho đến nơi đến chốn, làm cho kỳ được.

Phải có lòng ham tiến bộ, ham học hỏi, học luôn, học mãi. Học văn hoá, học chính trị, học nghề nghiệp.

Phải có lòng kiên quyết tham gia kháng chiến để tranh cho kỳ được thống nhất và độc lập, dân chủ và tự do.

(Thanh niên phải làm gì?, báo Sự thật, ngày 10-2-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.464)

Thanh niên cần phải có tinh thần và gan dạ sáng tạo, cần phải có chí khí hăng hái và tinh thần tiến lên, vượt mọi khó khăn, gian khổ để tiến mãi không ngừng.

Cần phải trung thành, thật thà, chính trực.

(Bài nói chuyện tại buổi lễ khai mạc Trường Đại học Nhân dân Việt Nam, ngày 19-1-1955, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.265)

Thanh niên có nhiều sáng kiến hay, gây những phong trào có ích và lúc đầu rất sôi nổi. Như thế là tốt. Nhưng *phong trào cần phải liên tục* và có nội dung thiết thực. Không nên chỉ có hình thức, càng không nên “đầu voi đuôi chuột”.

(Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam, ngày 24-3-1961, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.13, tr.90-91)

Thanh niên là một bộ phận quan trọng của dân tộc. Dân tộc bị nô lệ thì thanh niên cũng bị nô lệ. Dân tộc được giải phóng, thanh niên mới được tự do. Vì vậy thanh niên phải hăng hái tham gia cuộc đấu tranh của dân tộc.

(Nói chuyện với nam nữ thanh niên học sinh các trường Trung học Nguyễn Trãi, Chu Văn An và Trưng Vương (Hà Nội), ngày 18-12-1954, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.178)

Thanh niên là sức chính của mọi sự kiến thiết. Thiếu thanh niên, thì việc gì cũng khó thành công.

(Nhật ký hành trình của Hồ Chủ tịch - Bốn tháng sang Pháp, tài liệu lưu tại Bảo tàng Cách mạng Việt Nam, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.4, tr.454)

Thanh niên muốn làm người chủ tương lai cho xứng đáng thì ngay hiện tại phải rèn luyện tinh thần và lực lượng của mình, phải ra làm việc để chuẩn bị cái tương lai đó.

(Thư gửi các bạn thanh niên, ngày 17-8-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.216)

Thanh niên nên phụ trách việc trồng cây. Đồng thời phải kết hợp với lực lượng các cụ phụ lão và các cháu thiếu nhi. Nhiều cụ trồng cây rất giỏi. Phải giáo dục cho các cháu thiếu nhi bảo vệ và chăm sóc cây cối. Cần có kế hoạch làm cho mọi người tham gia trồng cây. Làm sao cho người trồng cây cũng có lợi. Như vậy mọi người sẽ phấn khởi trồng cây. Thanh niên nên chuẩn bị một kế hoạch trồng cây: Trồng ở đâu? Trồng bao nhiêu? Trồng cây gì, v.v., bàn bạc với các địa phương để thực hiện kế hoạch cho tốt.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam toàn miền Bắc, ngày 22-9-1962, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.13, tr.472)

Thanh niên phải chuyên tâm học hành và công tác, nhưng cũng cần có vui chơi.

Vui chơi lành mạnh là một bộ phận trong sự sinh hoạt của thanh niên.

(Bài nói chuyện tại buổi lễ khai mạc Trường Đại học Nhân dân Việt Nam, ngày 19-1-1955, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.9, tr.266)

... thanh niên phải có đức, có tài. Có tài mà không có đức ví như một anh làm kinh tế tài chính rất giỏi nhưng lại đi đến thụt két thì chẳng những không làm được gì

ích lợi cho xã hội, mà còn có hại cho xã hội nữa. Nếu có đức mà không có tài ví như ông Bụt không làm hại gì, nhưng cũng không lợi gì cho loài người.

(Bài nói tại Đại hội Sinh viên Việt Nam lần thứ II, ngày 07-5-1958,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.399)

Thanh niên phải gần gũi quần chúng. Xa cách quần chúng sẽ bị cô độc.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam toàn miền Bắc, ngày 22-9-1962,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.471)

...thanh niên phải là những đội xung phong trên các mặt trận chính trị, kinh tế, khoa học, kỹ thuật.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị chuyên đề sinh viên quốc tế họp tại Việt Nam, ngày 1-9-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.188)

Thanh niên phải luôn luôn rèn luyện đạo đức cách mạng. Đạo đức cách mạng có thể tóm tắt trong mấy điểm:

- *Trung thành*: Trọn đời trung thành với sự nghiệp cách mạng, với Tổ quốc, với Đảng, với giai cấp.

- *Dũng cảm*: Không sợ khổ, không sợ khó, thực hiện: “Đâu cần thanh niên có, việc gì khó thanh niên làm”, “gian khổ thì đi trước, hưởng thụ sau mọi người”.

- *Khiêm tốn*: Không nên tự cho mình là tài giỏi, không khoe công, không tự phụ.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị Cán bộ đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam toàn miền Bắc, ngày 22-9-1962,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.471)

Thanh niên phải ra sức học tập chính trị, văn hóa và khoa học, kỹ thuật. Học có tốt, hành mới tốt. Học và hành tốt mới làm trọn nhiệm vụ người thanh niên cách mạng.

(Bài nói tại Đại hội Thanh niên Thủ đô, ngày 30-9-1964,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.14, tr.386)

Thanh niên phải xung phong đến những nơi khó khăn gian khổ nhất, nơi nào người khác làm ít kết quả, thanh niên phải xung phong đến làm cho tốt.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị cán bộ Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam toàn miền Bắc, ngày 22-9-1962,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.470)

Thanh niên sẽ làm chủ nước nhà,

Phải học tập mãi, tiến bộ mãi, mới thật là thanh niên.

(Nhiệm vụ của thanh niên ta, báo Nhân Dân, ngày 20-12-1955,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.216)

Thanh niên ta cần phải hiểu rằng: Bất kỳ công việc gì, mà ra sức khắc phục khó khăn, hoàn thành tốt nhiệm vụ, đều là vẻ vang, đều là anh hùng.

(Bài nói chuyện tại Đại hội lần thứ III của Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam, ngày 24-3-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.91)

Thanh niên ta có cố gắng, có tiến bộ và có nhiều thành tích. Nhưng chớ vì thế mà tự cao, tự đại; phải khiêm tốn, phải luôn luôn cố gắng hơn nữa, vượt mọi khó khăn, để giành lấy thành tích nhiều hơn và to lớn hơn.

Cần phải: Nâng cao chí khí anh hùng cách mạng; nắm vững khoa học, kỹ thuật; ra sức học tập và sáng tạo;

thực hiện cần cù và tiết kiệm; đoàn kết chặt chẽ, thương yêu giúp đỡ lẫn nhau để cùng tiến bộ không ngừng.

(Bài nói tại Lễ kỷ niệm lần thứ 35 ngày thành lập
Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam,
ngày 25-3-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.15, tr.78)

...thanh niên ta phải nâng cao tinh thần làm chủ tập thể, trừ bỏ chủ nghĩa cá nhân, chống phô trương hình thức, chống kiêu ngạo tự mãn.

(Bài nói chuyện tại Đại hội toàn quốc lần thứ II
của Hội Liên hiệp Thanh niên Việt Nam, ngày 20-12-1961,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.13, tr.299)

Theo Bác, phụ nữ ta là một lực lượng rất lớn, đã anh dũng trong kháng chiến cũng như trong cách mạng, không có phụ nữ, riêng nam giới không thể làm nổi công cuộc cách mạng, các đồng chí cần nhận rõ điều đó để sau này nên có cách mà sửa.

(Nói chuyện tại Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Tuyên Quang,
ngày 20-3-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.13, tr.75)

Thi đua ái quốc nhằm ba mục đích chính: diệt giặc đói, diệt giặc dốt, diệt giặc ngoại xâm. Tức là làm cho nhân dân no, ấm, biết chữ, làm cho Tổ quốc độc lập, tự do.

Muốn đạt mục đích ấy, người người phải thi đua, ngành ngành phải thi đua. Ai làm việc gì, nghề gì cũng thi đua làm cho nhanh, cho tốt, cho nhiều.

(Thi đua ái quốc, hiện tại và tương lai vẻ vang của nước ta,
báo Nhân Dân, ngày 05-7-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.7, tr.108)

Thi đua ái quốc sẽ ăn sâu, lan rộng khắp mọi mặt và mọi tầng lớp nhân dân, và sẽ giúp ta dẹp tan mọi nỗi khó khăn và mọi âm mưu của địch để đi đến thắng lợi cuối cùng.

Với tinh thần quật cường và lực lượng vô tận của dân tộc ta, với lòng yêu nước và chí kiên quyết của nhân dân và quân đội ta, chúng ta có thể thắng lợi, chúng ta nhất định thắng lợi.

(Lời kêu gọi Thi đua ái quốc, ngày 11-6-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.557-558)

Thi đua của chúng ta bây giờ ở trong hoàn cảnh mới, có những điều kiện mới khác trước.

Trước ta thi đua phải đi làm, đi học, đi họp ban đêm. Bây giờ thi đua trong hòa bình, quyền độc lập đã về ta, ta tranh được cả trời làm ngày của chúng ta.

(Nói chuyện tại Đại hội liên hoan chiến sĩ thi đua công nghiệp toàn quốc 1956, ngày 24-3-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.10, tr.293)

Thi đua không phải là cạnh tranh, không phải một người hay một nhóm vượt lên trước, mà phải rộng rãi. Đầu thì một người, một nhóm rồi tất cả xưởng. Đầu thì một xưởng sau các xưởng, các ngành phải thi đua.

(Nói chuyện tại Đại hội liên hoan chiến sĩ thi đua công nghiệp toàn quốc 1956, ngày 24-3-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.10, tr.293)

Thi đua là yêu nước, yêu nước thì phải thi đua. Và những người thi đua là những người yêu nước nhất.

(Bài nói tại Đại hội các chiến sĩ thi đua và cán bộ gương mẫu toàn quốc, ngày 1-5-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.407)

Thi đua phải đoàn kết, đoàn kết để thi đua.

(Bài nói với cán bộ và đồng bào tỉnh Nam Định, ngày 13-8-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.511)

Thi đua phải thiết thực, bền bỉ, rộng khắp.

(Thư gửi đồng bào tỉnh Nghệ An, tháng 8-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.187)

... thi đua sản xuất tốt chưa đủ, tăng gia sản xuất phải đi đôi với tiết kiệm.

...

Phải tiết kiệm thì giờ, nguyên vật liệu và tiền bạc.

(Nói chuyện tại Đại hội liên hoan chiến sĩ thi đua công nghiệp toàn quốc 1956, ngày 24-3-1956, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.295)

Thi đua tốt là phải làm nhanh, nhiều, tốt, rẻ. Bốn chữ ấy đi liền với nhau. Nhanh, nhiều nhưng không tốt, không rẻ là không được.

(Bài nói tại Đại hội đại biểu công đoàn tỉnh Thanh Hóa lần thứ VI, ngày 19-7-1960, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.633)

...thiếu nhi là tương lai của dân tộc.

(Phát biểu tại Hội nghị phụ nữ lao động tích cực lần thứ nhất của Hà Nội, ngày 18-10-1958, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.11, tr.547)

Thiếu niên, nhi đồng là người chủ tương lai của nước nhà. Vì vậy, chăm sóc và giáo dục tốt các cháu là nhiệm vụ của toàn Đảng, toàn dân. Công tác đó phải làm kiên trì, bền bỉ. Trong thời gian tới và trong dịp hè này, cần phải đẩy mạnh công tác thiếu niên, nhi đồng đạt nhiều kết quả tốt và thiết thực.

(Nâng cao trách nhiệm chăm sóc và giáo dục thiếu niên, nhi đồng, báo Nhân Dân, ngày 01-6-1969, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.579)

Thói dâm bạo thực dân là hiện tượng phổ biến và tàn ác không thể tưởng tượng được.

(Bản án chế độ thực dân Pháp, năm 1925, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.118)

Thời đại này là thời đại vẻ vang của thanh niên. Mà thanh niên phải là những đội xung phong trên các mặt trận chính trị, kinh tế, khoa học, kỹ thuật.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị chuyên đề sinh viên quốc tế họp tại Việt Nam, ngày 1-9-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.188)

“Thực túc thì binh cường”!

Chiến sĩ ở mặt trận thi đua giết giặc lập công thì đồng bào ở hậu phương phải thi đua tăng gia sản xuất.

Ruộng rẫy là chiến trường,

Cuốc cày là vũ khí.

Nhà nông là chiến sĩ.

Hậu phương thi đua với tiền phương.

(*Thư gửi nông dân thi đua canh tác, báo Cứu quốc, ngày 28-3-1951, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.44*)

Tóm lại, về đạo đức vô sản, công nhân phải hiểu mình là chủ xí nghiệp, chủ nước nhà, hiểu lao động là vẻ vang, phải giữ gìn của công, chống tham ô lãng phí, phải bảo vệ kỷ luật lao động, phải thi đua làm tốt, nhiều, mau, rẻ. Cải thiện sinh hoạt phải dựa trên cơ sở tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm.

(*Nói chuyện ở Trường Cán bộ công đoàn, ngày 19-01-1957, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.10, tr.480*)

Tổ chức công hội trước là để cho công nhân đi lại với nhau cho có cảm tình; hai là để nghiên cứu với nhau; ba là để sửa sang cách sinh hoạt của công nhân cho khá hơn bây giờ; bốn là để giữ gìn lợi quyền cho công nhân; năm là để giúp cho quốc dân, giúp cho thế giới.

(*Đường cách mệnh, năm 1927, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.2, tr.330*)

Tôi gửi lời thân ái chúc Hội nghị có kết quả tốt. Sau đây là vài ý kiến của tôi đối với phong trào *Thi đua ái quốc*, để giúp cho các đại biểu thảo luận:

Phong trào khá cao và rộng, bộ đội, đoàn thể, cơ quan và nhân dân hăng hái. Nhiều đơn vị đã có kết quả khá. Nhưng:

- Tổ chức và lãnh đạo còn kém, không phát triển được hết sáng kiến và năng lực của quần chúng.

- Cơ quan lãnh đạo các cấp, các ngành, các đoàn thể, các địa phương thiếu sự phối hợp với nhau, thiếu sự tổng kết kinh nghiệm và trao đổi kinh nghiệm.

Vậy, tôi rất mong Hội nghị tìm cách sửa chữa những khuyết điểm ấy, và mỗi một cán bộ, mỗi một đồng bào, mỗi một ngành đều ra sức *thiết thực thi đua* với tinh thần chuẩn bị tổng phản công. Như vậy, thì thi đua nhất định thành công.

(*Thư gửi Hội nghị Thi đua ái quốc, tháng 6-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.134*)

Tôi mong các bạn xung phong *Thi đua ái quốc*, làm cho ngành tơ sợi phát triển cho mau, cho tốt, cho nhiều để giải quyết vấn đề mặc cho đồng bào. Đó là nhiệm vụ của các bạn trong công cuộc kháng chiến và kiến quốc.

(*Thư gửi Ngành Tơ sợi trung ương, Bộ Kinh tế, ngày 03-3-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.38*)

Tôi mong đồng bào hăng hái xung phong *Thi đua ái quốc*, làm cho đủ tự cấp tự túc và tiến bộ về mọi mặt. Mỗi người thi đua với nhau, các trại thi đua với nhau. Như thế nhất định tiến bộ và thành công.

(*Thư cảm ơn đồng bào trại sản xuất Nghệ An, năm 1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.609*)

... tôi mong rằng toàn thể anh em trong Bộ Giao thông Công chính sẽ hăng hái xung phong *Thi đua ái quốc* làm cho mọi người và mọi việc đều tiến bộ, và làm cho Bộ mình trở nên một Bộ kiểu mẫu, cả về công việc và về tinh thần.

(*Thư khen các nhân viên bưu điện*, tháng 8-1948, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.599)

Tôi mong rằng trong cuộc *Thi đua ái quốc*, các chiến sĩ sẽ hăng hái xung phong, diệt cho hết giặc dốt.

(*Gửi anh chị em cán bộ binh dân học vụ trong dịp phát động Thi đua ái quốc*, tháng 8-1948, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.599)

Tôi mong rằng từ ngày 19-5 năm nay, toàn thể đồng bào và toàn thể chiến sĩ sẽ ra sức *Thi đua ái quốc* hơn nữa, để đẩy mạnh cuộc cầm cự, chuẩn bị đầy đủ tổng phản công.

(*Lời cảm ơn nhân kỷ niệm sinh nhật lần thứ 59*, báo *Cứu quốc*, ngày 01-6-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.80)

Tôi ra lệnh cho Bộ Tổng tư lệnh mau chóng khen thưởng những đơn vị và những chiến sĩ đã lập nhiều chiến công oanh liệt. Trong số khen thưởng đó gồm có các chiến sĩ có công to, các cán bộ đặc lực, các anh em ngành chuyên môn trong quân đội, các anh em nấu bếp trong bộ đội và các cháu giúp việc giao thông liên lạc đặc lực, nhất là các đồng bào đã đặc biệt giúp đỡ bộ đội.

(*Lời kêu gọi và khuyên nhủ các chiến sĩ*, báo *Cứu quốc*, ngày 26-10-1950, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.455)

Tối đại đa số nhân dân ta là nông dân. Mấy năm nay nhờ lực lượng nông dân mà kháng chiến tranh được thắng lợi. Sau này cũng nhờ lực lượng nông dân mà kháng chiến được hoàn toàn thắng lợi, kiến quốc đi đến thành công.

(*Báo cáo trước Quốc hội nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa*, khóa I, Kỳ họp thứ ba, ngày 01-12-1953, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.8, tr.352)

Trách nhiệm của các cụ phụ lão chúng ta đối với nhiệm vụ đất nước thật là trọng đại. Đất nước hưng thịnh do phụ lão gây dựng. Đất nước tồn tại do phụ lão giúp sức. Đất nước bị mất phụ lão cứu. Đất nước suy sụp phụ lão phủ trì.

Nước nhà hưng, suy, tồn, vong; phụ lão đều gánh trách nhiệm rất nặng nề.

(*Lời hiệu triệu đoàn kết tất cả các bậc phụ lão*, tháng 6-1941, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.3, tr.232)

Trí khôn, sáng kiến, học hỏi, tiến bộ và tinh thần hy sinh của người ta không có hạn, nó cứ tiến mãi. Cho nên mức thi đua cũng không có hạn, nó cũng tiến lên mãi.

(*Bài nói tại Đại hội các chiến sĩ thi đua và cán bộ gương mẫu toàn quốc*, ngày 01-5-1952, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.7, tr.405)

Trí thức không có bao giờ thừa, chỉ có thiếu trí thức thôi.

(*Bài nói chuyện trong buổi khai mạc lớp chính huấn cán bộ đảng, dân, chính ở cơ quan Trung ương*, ngày 06-02-1953, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.8, tr.56)

Trí thức là vốn liếng quý báu của dân tộc. Ở nước khác như thế, ở Việt Nam càng như thế.

(*Trả lời một nhà báo nước ngoài*, ngày 22-6-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.184)

Trí thức Việt Nam đã gánh một phần quan trọng trong công cuộc kháng chiến cứu quốc và gánh một phần quan trọng trong công việc kiến quốc. Hiện nay hầu hết nhân viên trong Chính phủ trung ương là người trí thức.

(*Trả lời một nhà báo nước ngoài*, ngày 16-7-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.200)

Trong các làng, các xưởng, vân vân thì khen thưởng bằng ghi tên vào Bảng vàng của làng, của xưởng... và bằng cờ, biển danh dự và luân chuyển, do Ban Trung ương thi đua và do các đoàn thể tặng.

(*Thư gửi cụ Tôn Đức Thắng*, tháng 11-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.644)

Trong các việc *Thi đua ái quốc*, cần hiểu nêu rõ tinh thần cần, kiệm, liêm, chính.

(*Lời kêu gọi thi đua chuẩn bị tổng phản công*, báo *Sự thật*, ngày 01-8-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.6, tr.171)

Trong cách mạng dân tộc dân chủ nhân dân cũng như trong cách mạng xã hội chủ nghĩa, Mặt trận dân tộc thống nhất vẫn là một trong những lực lượng to lớn của cách mạng Việt Nam.

(*Bài nói chuyện tại lớp bồi dưỡng cán bộ về công tác mặt trận*, tháng 8-1962, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.13, tr.453)

Trong công cuộc bảo vệ Tổ quốc và xây dựng chủ nghĩa xã hội, *phụ nữ* ta đóng góp một phần rất to.

(*Bài nói chuyện với đồng bào và cán bộ tỉnh Thanh Hóa*, ngày 11-12-1961, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.13, tr.293)

Trong cuộc kháng chiến to lớn của dân tộc ta, *phụ nữ* ta đang gánh một phần quan trọng.

(*Thư gửi phụ nữ nhân dịp kỷ niệm Hai Bà Trưng và ngày Quốc tế phụ nữ*, ngày 08-3-1952, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sdd, t.7, tr.339)

Trong cuộc thi đua ái quốc tới đây, các bạn phải tiếp tục tiến bộ mau hơn nữa, nhiều hơn nữa. Các bạn phải thi đua nhau đánh những trận to lớn hơn nữa, giết nhiều giặc, cướp nhiều súng hơn nữa.

(*Các tướng sĩ yêu mến tiến lên*, ngày 19-6-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.561-565)

Trong cuộc *Thi đua ái quốc*, các chiến sĩ kinh tế phải thi đua với các chiến sĩ quân sự. Một mặt phá tan kinh tế địch, một mặt xây dựng kinh tế ta.

(*Thư gửi Hội nghị kinh tế lần thứ hai*, báo *Cứu quốc*, ngày 26-6-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.568)

Trong cuộc Thi đua ái quốc, chúng ta:

Vừa *kháng chiến*,

Vừa *kiến quốc*.

Kết quả đầu tiên của Thi đua ái quốc sẽ là:

Toàn dân đủ ăn đủ mặc,

Toàn dân biết đọc, biết viết,

Toàn bộ đội đầy đủ lương thực, khí giới,
để diệt ngoại xâm,
Toàn quốc sẽ thống nhất độc lập hoàn toàn.
Thế là chúng ta thực hiện:
Dân tộc độc lập,
Dân quyền tự do,
Dân sinh hạnh phúc,

(Lời kêu gọi Thi đua ái quốc, ngày 11-6-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.556-557)

Trong hàng ngũ Vệ quốc quân, bộ đội địa phương và dân quân du kích ta trên 90 phần trăm là nông dân. Đóng thuế, đi dân công, phần lớn cũng là nông dân. Đồng bào nông dân đóng góp nhiều nhất cho kháng chiến, hy sinh nhiều nhất cho Tổ quốc. Thế mà đồng bào nông dân lại là những người nghèo khổ nhất, vì họ thiếu đất ruộng.

(Lời kêu gọi nhân dịp kỷ niệm 6 năm toàn quốc kháng chiến, báo Nhân Dân, ngày 19-12-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.7, tr.519)

Trong lúc các giới khác trong quốc dân ra sức hoạt động để giành lấy nền hoàn toàn độc lập của nước nhà, thì giới Công - Thương phải hoạt động để xây dựng một nền kinh tế và tài chính vững vàng và thịnh vượng. Chính phủ nhân dân và tôi sẽ tận tâm giúp giới Công - Thương trong công cuộc kiến thiết này.

(Thư gửi các giới công thương Việt Nam, báo Cứu quốc, ngày 13-10-1945, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.4, tr.53)

Trong mọi công việc, đảng viên và đoàn viên thanh niên phải làm gương mẫu để lôi cuốn nhân dân cùng tiến bộ.

(Bài nói chuyện với đồng bào các dân tộc tỉnh Tuyên Quang, tháng 3-1961, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.84)

Trong mọi việc, nên hướng dẫn các em tự động. Người lớn không nên cái gì cũng can thiệp, việc gì cũng bao biện; không nên gò ép, bó buộc; không nên làm cho các em câu nệ, khúm núm, thành những nhi đồng “già”.

(1-6, báo Nhân Dân, ngày 01-6-1955,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.500)

Trong mọi việc, thanh niên phải làm đầu tàu, xung phong gương mẫu.

(Bài nói tại Hội nghị cán bộ Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam, ngày 19-01-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.12, tr.19)

Trong mùa Thi đua ái quốc đang sôi nổi khắp cả nước, tôi mong rằng đồng bào Nam Bộ sẽ hăng hái tham gia, về quân sự cũng như về chính trị, kinh tế, văn hóa, v.v.

Các cụ phụ lão, các vị thân hào thân sĩ, các anh chị em trí thức thì hô hào và làm kiểu mẫu. Các tầng lớp đồng bào khác thì sốt sắng xung phong. Như thế Nam Bộ sẽ cùng đồng bào toàn quốc thực hiện được chương trình:

Diệt giặc đói,
Diệt giặc dốt,
Diệt giặc ngoại xâm.

Như thế, thì kháng chiến sẽ mau thắng lợi, thống nhất và độc lập sẽ mau thành công, Nam, Trung, Bắc sẽ mau cùng nhau sum họp muôn đời.

(Thư vào Nam, ngày 15-9-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.611)

Trong năm 1950, cuộc kháng chiến sẽ bước sang *giai đoạn mới*. Vì vậy, mỗi một công dân Việt Nam, mỗi một chiến sĩ Việt Nam phải đưa tất cả tinh thần và lực lượng mới vào cuộc *Thi đua ái quốc*, để chuẩn bị mau chóng đầy đủ *đạng chuyển sang tổng phản công*.

(Thư chúc mừng năm mới, báo *Sự thật*, ngày 06-01-1950,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.304)

Trong phong trào thi đua chống Mỹ, cứu nước, công nhân có cuộc vận động “Ba xây, ba chống”, nông dân có cuộc vận động “Cải tiến quản lý hợp tác xã, cải tiến kỹ thuật”, phụ nữ có phong trào “Ba đảm đang”, thanh niên có phong trào “Ba sẵn sàng”, phụ lão ở một số nơi có phong trào “Bạch đầu quân”. Những cuộc vận động ấy, nảy nở nhiều con người mới rất anh hùng. Anh chị em trí thức ta cũng nên có cuộc vận động để góp phần vào phong trào chung đó.

(Nói chuyện tại Hội nghị Trí thức Việt Nam chống Mỹ, cứu nước, ngày 06-01-1966, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.15, tr.9)

Trong phong trào *Thi đua ái quốc*, tôi mong các bạn cũng hăng hái xung phong. Vùng nào còn sót nạn mù chữ, thì các bạn cố gắng thi đua diệt cho hết giặc dốt

trong một thời gian mau chóng. Vùng nào đã hết nạn mù chữ thì các bạn thi đua để tiến lên một bước nữa,...

(Thư gửi nam nữ chiến sĩ bình dân học vụ, ngày 02-9-1948,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.604)

Trong phong trào thi đua yêu nước, đã nảy nở ra hàng chục anh hùng lao động, hàng nghìn chiến sĩ thi đua, hàng vạn lao động tiên tiến, và hàng trăm tổ và đội lao động xã hội chủ nghĩa.

(Bài nói chuyện tại Hội nghị lần thứ bảy của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Lao động Việt Nam (khóa III), ngày 16-4-1962,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.13, tr.377)

Trong phong trào *thi đua*, một điều quan trọng là phải có *sáng kiến*. Có sáng kiến tổ chức, thì tăng được năng suất và tiết kiệm được thời giờ và nguyên liệu, vật liệu.

(Một công nhân gương mẫu, báo *Nhân Dân*, ngày 29-3-1955,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.9, tr.384)

Trong phong trào toàn dân thi đua, chắc rằng ở trường cũng thi đua. Thầy thi đua dạy, trò thi đua học.

(Thư gửi giáo sư và sinh viên Trường Dự bị đại học ở Thanh Hóa, tháng 4-1952, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.7, tr.400)

Trong sự nghiệp chống Mỹ, cứu nước, phụ nữ đảm đang ta đã góp phần xứng đáng trong chiến đấu và trong sản xuất. Đảng và Chính phủ cần phải có kế hoạch thiết thực để bồi dưỡng, cất nhắc và giúp đỡ để ngày thêm nhiều phụ nữ phụ trách mọi công việc kể cả công việc lãnh đạo. Bản thân phụ nữ thì phải cố gắng vươn lên. Đó

là một cuộc cách mạng đưa đến quyền bình đẳng thật sự cho phụ nữ.

(Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.617)

Trường kỳ gian khổ, tự lực cánh sinh là trách nhiệm chung cả toàn dân, cũng là trách nhiệm riêng của mỗi người, mà cán bộ trí thức thì cần phải làm gương, phải “tiên ưu hậu lạc”.

(Bài nói tại buổi lễ bế mạc lớp chính huấn cán bộ trí thức,
ngày 26-9-1953, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.8, tr.298)

Trường kỳ kháng chiến nhất định thắng lợi!

Thi đua ái quốc nhất định thành công!

(Thư gửi Hội nghị kinh tế lần thứ hai, báo Cứu quốc,
ngày 26-6-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.568)

Từ nay các địa phương sẽ thi đua với nhau, Trung ương sẽ thi đua với địa phương, làm cho bộ máy ấy chạy nhanh hơn, đều hơn, để đi mau đến thắng lợi hoàn toàn.

Nước ta lại phải thi đua với các nước dân chủ.

(Thư gửi Hội nghị Kháng chiến hành chính, tháng 4-1949,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.64)

Từ tháng 6 năm 1948, trong lúc toàn dân ta đang anh dũng kháng chiến chống thực dân Pháp, Đảng ta phát động phong trào thi đua yêu nước và đã được đồng bào hăng hái ủng hộ.

(Lời khai mạc Đại hội liên hoan anh hùng, chiến sĩ thi đua toàn quốc lần thứ III, ngày 04-5-1962, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.13, tr.386)

... từ xưa đến nay, từ Nam đến Bắc, từ trẻ đến già, phụ nữ Việt Nam ta thật là anh hùng.

(Phát biểu tại Lễ kỷ niệm lần thứ 20 ngày thành lập
Hội Liên hiệp phụ nữ Việt Nam, ngày 19-10-1966,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.174)

... tương lai của thanh niên tức là tương lai của đất nước.

(Đời sống mới, viết ngày 20-3-1947,
Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.120)

Uy ban thiếu niên, nhi đồng, Đoàn Thanh niên, ngành giáo dục và các ngành, các đoàn thể cần phải có kế hoạch cụ thể chăm sóc, giáo dục các cháu càng ngày càng khỏe mạnh và tiến bộ.

(Nâng cao trách nhiệm chăm sóc và giáo dục thiếu niên, nhi đồng, báo Nhân Dân, ngày 1-6-1969, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.15, tr.579)

Vận động nông dân là phải vận thế nào cho toàn thể nông dân động, nghĩa là: làm cho nông dân hiểu rõ quyền lợi của dân tộc và của giới mình; làm cho nông dân vào Hội nông dân cứu quốc cho đông để phấn đấu cho mục đích của mình và tích cực tham gia công cuộc kháng chiến kiến quốc.

(Thư gửi Hội nghị Cán bộ nông dân cứu quốc toàn quốc, tháng 11-1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.6, tr.249)

Vận tải là một việc quan trọng cho Chính phủ và nhân dân, tôi rất vui lòng thấy các bạn đã quyết xung

phong thi đua ái quốc về ngành ấy, và chúc các bạn thành công.

(*Thư gửi Công đoàn Vận tải Sông Thao (Yên Bái)*, báo *Cứu quốc*, ngày 01-4-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.51)

Vậy chị em phụ nữ ta phải nhận rõ địa vị làm người chủ và nhiệm vụ người làm chủ nước nhà; phải có quyết tâm mới, đạo đức mới, tác phong mới để làm trọn nghĩa vụ mới của mình là góp phần xứng đáng vào công cuộc xây dựng chủ nghĩa xã hội...

(*Bài nói chuyện tại Đại hội Phụ nữ toàn quốc lần thứ III*, ngày 9-3-1961, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.13, tr.60)

Vậy nhiệm vụ cần kíp của chúng ta là:

- Toàn dân đại đoàn kết đã chặt chẽ phải chặt chẽ hơn nữa.

- Toàn dân đại đoàn kết trong việc thi đua thực hiện lệnh Tổng động viên để chuẩn bị mau chóng, đầy đủ đảng chuyển mạnh sang tổng phản công. Trước nhất là động viên nhân lực và lương thực.

- Toàn thể chiến sĩ Vệ quốc quân, bộ đội địa phương và quân du kích cùng nhau thi đua giết giặc lập công.

- Toàn thể công nhân và nông dân thi đua tăng gia sản xuất.

- Toàn thể thanh niên thi đua xung phong trong mọi công việc: tòng quân, sản xuất, vận tải, học tập, v.v..

- Toàn thể cán bộ chính quyền và đoàn thể thi đua thực hành cần, kiệm, liêm, chính.

- Toàn thể đồng bào trong vùng tạm bị địch chiếm, phải thi đua chuẩn bị sẵn sàng để đấu tranh chống địch, để hưởng ứng chiến sĩ ta.

(*Lời kêu gọi nhân dịp kỉ niệm Cách mạng Tháng Tám và ngày Độc lập (1950)*, báo *Sự thật*, ngày 19-8-1950, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.424-425)

Vậy, ở tỉnh ta, nhiệm vụ trước mắt của đồng bào và quân đội, chính quyền, đoàn thể là gì?

Chúng ta phải:

- Toàn dân đoàn kết chặt chẽ.

- Thi đua ủng hộ kháng chiến.

- Thi đua tăng gia sản xuất.

- Thi đua thực hành cần, kiệm, liêm, chính...

(*Thư gửi toàn thể phụ lão xã Vĩnh Đồng, châu Lương Sơn, tỉnh Hòa Bình*, tháng 11-1950, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.495)

Về nhiệm vụ của thanh niên, nam nữ thanh niên phải làm sao thực hiện được tốt khẩu hiệu:

Việc gì khó có thanh niên,

Ở đâu khó có thanh niên.

(*Bài nói tại Hội nghị cán bộ Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam*, ngày 19-01-1959, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.12, tr.18)

Về phần mình, chị em phụ nữ không nên ngồi chờ Chính phủ, chờ Đảng ra chỉ thị giải phóng cho mình mà tự mình phải tự cường, phải đấu tranh.

(Bài nói tại Hội nghị cán bộ thảo luận Dự thảo Luật Hôn nhân và gia đình, ngày 10-10-1959, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.12, tr.301)

Về việc *khen thưởng*, tôi có vài ý kiến sơ lược như sau:

Mỗi làng, mỗi nhà máy, mỗi ngành, mỗi huyện sẽ cử ra người khá nhất, sau một cuộc kết thúc thi đua 6 tháng. Những người làm được kết quả đặc biệt, thì khen thưởng ngay. Những người này sẽ được bằng khen, gọi là *Chiến sĩ thi đua*.

Mỗi tỉnh, mỗi khu, mỗi ngành trong toàn khu hoặc toàn quốc, cử những người giỏi nhất. Những người này sẽ được bằng khen, gọi là *Anh hùng thi đua*, do Chính phủ cấp.

Những Chiến sĩ thi đua và Anh hùng thi đua sẽ được tôn trọng đặc biệt ở địa phương, quyền lợi này sẽ do Ban Trung ương thi đua và Bộ Nội vụ đề nghị lên Chính phủ quyết định.

(Thư gửi cụ Tôn Đức Thắng, viết khoảng tháng 11-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.5, tr.44)

... vệ quốc quân và dân quân du kích là người xung phong đầu tiên trong phong trào thi đua ái quốc. Họ đặt tên riêng cho cuộc thi đua của họ là *Luyện quân lập công*. Bộ Quốc phòng, thì gọi thi đua là *Gây cơ sở, phá kỷ lục*.

(Giấc ngủ mười năm, viết năm 1949, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.6, tr.94)

Vì bị áp bức mà sinh ra cách mệnh, cho nên ai mà bị áp bức càng nặng thì lòng cách mệnh càng bền, chí cách mệnh càng quyết... Bây giờ tư bản lại đi áp bức công nông, cho nên công nông là người chủ cách mệnh...

...Vì những cơ ấy, nên công nông là gốc cách mệnh; còn học trò, nhà buôn nhỏ, điền chủ nhỏ cũng bị tư bản áp bức, song không cực khổ bằng công nông; 3 hạng ấy chỉ là bầu bạn cách mệnh của công nông thôi.

(Đường Cách mệnh, năm 1927, Hồ Chí Minh toàn tập, Sdd, t.2, tr.288)

Vì nhiều thành tích cho nên chúng ta càng thấy rõ nhiều *khuyết điểm*. Tôi nêu ra đây những khuyết điểm chính để chúng ta cùng nhau sửa chữa:

Còn nhiều nơi nhân dân, mà trước hết là cán bộ, *chưa hiểu thật rõ ràng ý nghĩa của phong trào Thi đua ái quốc*. Do đó mà có những khuyết điểm như sau:

- Tưởng lầm rằng thi đua là một việc khác với những công việc làm hàng ngày. Thật ra, công việc hàng ngày chính là nền tảng thi đua. Thí dụ: Từ trước đến giờ ta vẫn ăn, vẫn mặc, vẫn ở. Nay ta thi đua ăn, mặc, ở cho sạch sẽ, cho hợp vệ sinh, cho khỏi đau ốm.

Xưa nay ta vẫn làm ruộng. Nay ta thi đua làm cho đất ruộng tốt hơn, sản xuất nhiều hơn.

Mọi việc đều thi đua như vậy.

- Tưởng lầm rằng thi đua chỉ nhất thời. Thật ra thi đua là phải trường kỳ. Ta phải thi đua để kháng chiến thắng lợi, kiến quốc thành công. Nhiều nơi đặt những kế hoạch thi đua không sát với hoàn cảnh, không sát với địa phương.

Nơi thì đặt kế hoạch to quá, rồi làm không nổi.

Nơi thì ban đầu làm quá ồ ạt, đến nổi ít lâu thì đuối sức đi, không tiếp tục thi đua được.

(Lời kêu gọi thi đua chuẩn bị tổng phản công, báo *Sự thật*, ngày 01-8-1949, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.6, tr.169)

Việc gì có ích cho kháng chiến, có ích cho Tổ quốc thì các cháu nên gắng sức làm. Làm được bao nhiêu tốt bấy nhiêu. Tuổi các cháu còn nhỏ, thì các cháu làm những công việc nhỏ. Nhiều công việc nhỏ cộng lại thành công việc to. Bác mong các cháu làm việc và học hành, cho xứng đáng là nhi đồng của nước Việt Nam Dân chủ Cộng hoà, thống nhất và độc lập.

(*Thư gửi nhi đồng toàn quốc nhân dịp kỷ niệm Cách mạng Tháng Tám*, tháng 8-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.223-224)

Việc gì cũng cần phải thiết thực, nói được, làm được. Việc gì cũng phải từ nhỏ dần dần đến to, từ dễ dần dần đến khó, từ thấp dần dần đến cao.

(*Thư gửi các bạn thanh niên*, ngày 17-8-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.217)

Việc giáo dục trẻ con, mọi người đều phải đóng góp một phần, nhưng Đoàn thanh niên phải là người phụ trách chính, Đảng thì phải ra sức giúp.

(*Bài nói chuyện tại Đại hội Đảng bộ Hà Nội*, ngày 01-02-1961, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.13, tr.28)

Việc nước lấy Đoàn thể làm cốt cán. Việc Đoàn thể lấy cán bộ làm cốt cán. Cán bộ lấy đạo đức làm cốt cán.

(*Điện gửi Hội nghị quân sự toàn quốc*, ngày 19-10-1947, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.5, tr.265)

Vở này ta tặng cháu yêu ta,

Tỏ chút lòng yêu cháu gọi là.

Mong cháu ra công mà học tập,

Mai sau cháu giúp nước non nhà.

(*Tặng cháu Nông Thị Trung*, năm 1944, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.3, tr.541)

Với một thế hệ thanh niên hăng hái và kiên cường, chúng ta nhất định thành công trong sự nghiệp bảo vệ miền Bắc, giải phóng miền Nam, thống nhất Tổ quốc.

Vì vậy, Bác rất tự hào, sung sướng và thấy như mình trẻ lại, thấy tương lai của dân tộc ta vô cùng vững chắc và vẻ vang.

(*Bài nói tại Lễ kỷ niệm lần thứ 35 ngày thành lập Đoàn Thanh niên Lao động Việt Nam*, ngày 25-3-1966, *Hồ Chí Minh toàn tập*, Sđd, t.15, tr.79)

Vui chơi lành mạnh là một bộ phận trong sự sinh hoạt của thanh niên.

(Bài nói chuyện tại buổi lễ khai mạc Trường Đại học Nhân dân Việt Nam, ngày 19-1-1955, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.9, tr.266)

Xã hội có cơm ăn, áo mặc, nhà ở, là nhờ lao động. Xây nên giàu có, tự do, dân chủ cũng là nhờ lao động. Trí thức mở mang cũng nhờ lao động (lao động trí thức). Vì vậy, lao động là sức chính của sự tiến bộ loài người. Cũng là sức mạnh của sự giải phóng dân tộc.

(Thư gửi đồng bào lao động toàn quốc, báo Cứu quốc, ngày 1-5-1948, Hồ Chí Minh toàn tập, Sđd, t.5, tr.514)

VANG VỌNG LỜI NƯỚC NON

Những câu trích mang giá trị giáo dục và ý nghĩa nhân văn sâu sắc,
được tuyển chọn trong bộ Hồ Chí Minh toàn tập xuất bản lần thứ ba

Tập 12: TÔI ĐỂ LẠI MUÔN VÀN TÌNH THÂN YÊU

Chịu trách nhiệm xuất bản, nội dung

Giám đốc - Tổng Biên tập: TRẦN CHÍ ĐẠT

Biên tập: Đào Mai Phương - Phạm Thị Thiễm
Nguyễn Thị Lê - Nguyễn Thị Hào
Tổng hợp: Nguyễn Liên Hương
Trình bày sách: Nguyễn Tuấn Đạt
Sửa bản in: Nguyễn Thị Hào
Thiết kế bìa: Trần Hồng Minh
Nguồn ảnh: Ảnh tư liệu

NHÀ XUẤT BẢN THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

Website: www.nxbthongtintruyenthong.vn, book365.vn, ebook365.vn

Trụ sở chính: Tầng 6, Tòa nhà Cục Tần số vô tuyến điện - 115 Trần Duy Hưng,
quận Cầu Giấy, TP. Hà Nội

Điện thoại Biên tập: 024.35772141/43 Fax: 024.35579858
E-mail: nxb.ttt@mic.gov.vn

Chi nhánh tại TP. Hồ Chí Minh: 211 đường Nguyễn Gia Trí, P25,
quận Bình Thạnh, TP. Hồ Chí Minh

Điện thoại: 028.35127750 Fax: 028.35127751
E-mail: cnsg.nxbttt@mic.gov.vn

Chi nhánh miền Trung - Tây Nguyên:

Địa chỉ: 42 Trần Quốc Toản, quận Hải Châu, TP. Đà Nẵng
Điện thoại: 0236.3897467 Fax: 0236.3843359
E-mail: cnđn.nxbtttt@mic.gov.vn

Địa chỉ: 46 đường Y Jút, YBih Alêô, TP. Buôn Ma Thuột, tỉnh Đắk Lắk
ĐT: 0262.3808088 E-mail: cntn.nxbtttt@mic.gov.vn